

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
podejlska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 50 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2.50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Gospodom „demokratom“.

Zdi se, da se sedanja vlada resno trudi, da bi zbrisala in izbrisala tisti značaj, ki si ga je utisnila z neparlamentarnim in demokracijskim načelom ne odgovarjajočim načinom, kako je nastala. Stranki obrisujejo se bodoče vladne večine, sta ena naravnost in neposredno, druga vsaj posredno z molkom odobrili postopanje članov, ki so vstopili in tvorijo sedanji ministrski kabinet. Vlada hoče, da delajo skupščinski odbori, kar je znamenje, da se tam čuti varno. Vsaj delna vez med narodnim predstavništvom in vlado, ki po ustavi mora biti zgolj njegova eksekutiva, je s tem vpostavljen.

Nikakor nečemo s temi ugotovitvami opravičevati izrednega, z našimi principi ljudske demokracije neskladnega, se nastanka sedanje vlade. Le trenutni položaj, objektivno gledan, kaže, da je bila forma, ki so se je iniciatorji te vlade poslužili, le sredstvo, s katerim so se radikalni edino mogli izogniti razpravi o obtožnici proti Boži Maksimoviču, tako da se je zasedanje predčasno zaključilo, ker v novem zasedanju stara obtožnica po poslovniku ne pride več v razpravo. Tudi za Demokratsko zajednico je bila ta bliskovita izprememba položaja, ki jo je vsaj pred javnostjo postavila pred gotovo dejstvo, edini način, da more stranka pred svojimi volivci zagovarjati odstop od obtožnice.

Potek zadnjih dogodkov torej kaže, da ni šlo predvsem za brikanje parlamenta in tistih ustavnih določil, ki ukazujejo parlamentarno vlado, ampak je bila oblika zgolj sredstvo za drugovrstne taktične namene. Za prijatelja demokracije vladavine so okoliščine, ki uveljavljajo to mnenje in s splošnem nezadovoljstvu, vendarle kolikortoli tolažljive.

Tako presoja naš notranji položaj vsa javnost. Edino izjemo tvori SDS. Njeno časopisje v Belgradu in Zagrebu divja proti diktaturi, klub SDS daje fulminantne izjave, kakor da bi branil ljudsko voljo, v Ljubljani pa pišejo o tiranstvu, ki ga je povzročila SLS, ki edina nosi odgovornost zanj. Z dejstvom, da se stranka s fašističsko ideologijo — stranka, ki jo vodi Pribičević se je slovesno proglasil za politika močne roke in jemal takrat zase v zakup celo armado, s toliko skrbjo gerira v javnosti kot braniteljica demokracije in parlamentarizma — vzbuja opravičen sum, da gre pri tem samo za demagoško, na mase proračunano taktično gesto.

Ce pa si ravnanje SDS ogledamo poglobljeno, se puhlost in hinavstvo teh »demokratov« vidi v vsej pristnosti in se pokaže resnični obraz političnih partizanov, ki so vselej izrabili vsako priložnost, da demokracizem izbišejo iz našega političnega in državnega življenja. Ustavimo se le pri obtožnici, ki bi morala biti le dni predmet prav v narodni skupščini. Maksimović bi moral odgovarjati za dela, ki jih je storil kot notranji minister v prosluli vladni Narodnega bloka. Ton in smer tiste vlade je dajala SDS. Zlasti glede prečasnih krajev je bila izključno ona merodajna. In kaj se je tedaj godilo? Zivelimo smo v diktaturi, ki so jo izvajali nekateri sovražniki naroda, neodgovornem terorju in tiraniji v najpopolnejši meri, zakonita oblast pa je morala biti na razpolago preganjalcem uradništva in uslužbenstva ter oboroženim strahovalcem ljudstva. Državni denar je v stotinah milijonov izginjal v strankarske namene. Ni še bilo tega dovolj, eksplotacija položaja je šla tako daleč, da je korupcija postala običajna lastnost, ki je bila vselej odpustljiva in opravičljiva, če je le partija imela od nje dobiček.

Vse to se je godilo pod firmo demokracije in parlamentarizma, kakor ga pojmuje SDS. S takim ravnanjem je ta stranka ogrožala temelj moderne družbe vse moralne vsebine in ga uničila. Tedaj so se prvič in — moramo reči — opravičeno dvignili ugovori proti taki demokraciji, ki uničuje državo in ugonabuja vse javno življenje. Ob sebi je umevno, da so to priložnost izrabili tudi načelni nasprotniki parlamentarizma in uprli vse sile, da bi ga omajali. Prav lahko se spomnimo, da je tudi SDS sledila temu razvoju, se postavila v tabor zagovornikov absolutizma in že dvigala svojega Pribičevića na čit jugoslovanskega fašizma, ki naj po italijanskem zgledu postane edini gospodar v državi. Vse časopisje SDS je pisalo o nujni potrebi jugoslovanskega Mussolinija.

SDS je grobokepo jugoslovanske demokracije, ona jo je prva hotela uničiti s tem, da je zavrgla vsa moralna načela in na njihovo mesto postavila partizanstvo, korupcijo in teror.

Danes misli ta stranka, da bo z divjanjem proti SLS opravičila svoj greh. Včeraj smo poka ali, da se SLS nikdar ni strašila radi državnih in ljudskih koristi prevzeti najtežja bremena. V zadnji vladi je naša stranka svojo konstruktivno silo podesetorila. Izjemen položaj, v katerega je zašla država v največji meri po krivdi SDS, je ukazoval, da je naša stranka proti svojemu principu pristala in se poslužila edinega sredstva, ki je bilo po ustavi na razpolago, da se reši državno gospodarstvo. S skrupulo no vestnostjo je SLS pri tem varovala parlamentarna načela in kolikor je bilo v njeni moči, zavarovala državo pred pristanskim izrabljanjem pooblastil, ki jih je

dobila vlada. Pošteno delo za splošnost je bilo njena najvišja maksima. Kričanje nositeljice korupcije in diktature nas ravno vsled našega dela ne dosega.

Denunciansivo in lažno intrigantsvo te klike je v največji meri krivo, da Slovenci in Hrvati v novi vladi niso zastopani. To pa nas ne bo niti najmanj ustavilo v našem delu. Vtrajno bomo nadaljevali borbo za popolno enakopravnost vseh državljanov narodov naše kraljevine, dokler ne prodre edino pravilno načelo, da v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev ne sme biti nobene vlade, v kateri niso zastopani tudi Slovenci po svojem najmočnejšem legitimnem predstavištvu.

Vlada nima volivnega mandata.

POMIRJENJE V PARLAMENTARNIH KROGII. — GLASOVI O VSTOPU SLOVENCEV IN HRVATOV. — MAKSIMOVIČ BO ZOPET NOTRANJI MINISTER. — PARLAMENTARNI ODBORI OSTANEJO V FUNKCIJI.

Belgrad, 20. aprila. (Izv.) Prvotno ogorčenje in nezadovoljstvo med poslanci vladne večine se je že popolnoma pleglo. Vlada lahko popolnoma mirno računa na večino, tudi če bi sklicala skupščino.

Glasi o volivnem mandatu so večino nezadovoljnih poslancev iz Srbije zelo pomirili. Vsi skušajo priti z vlado v stike, da bi se pri eventualnih volitvah lahko zanašali na podporo vlade. Še bolj pa je na pomirjenje vplivalo dejstvo, da se nahajamo neposredno pred prazničnimi prazniki. Z ozirom na to je večina poslancev že odpotovala domov v svoje okraje.

O načinu izpolnjenja praznih portfeljev se še vedno mnogo govori. Ponekod se misli, da se bodo ta mesta izpopolnila s Hrvati in Slovenci. Današnje »Novosti«, ki s svojim pisanjem podpirajo sedanjo vlado, že danes pišejo o tem, da je v najkrajšem času računati v vstopom Jugoslovanskega kluba v vlado. Te vesti se ne porjčujejo. Treba jih je samo beležiti po čarnikarski dolžnosti.

Zelo so se spazile tudi Radičeve vsakodnevne tirade. Radić danes zopet hvali Marinkoviča in Vukičevića, dasiravno ju je včeraj opsoval.

Demokratska zajednica nadaljuje s svojimi sejami. Na današnji seji so v glavnem razpravljali o organizaciji dela v provinciji in o tem, na kak način naj se poslancem pojasni vstop DZ v vlado s posebnim ozirom na obtožnico proti Boži Maksimoviču.

V dobro informiranih krogih se misli, da je pričakovati vstopa Bože Maksimoviča v vlado že v kratkem času. Po teh vesteh naj bi prevzel zopet notranje ministrstvo, češ, da so se vsi nerazsireni krogi s tem stanjem stvari pomirili.

Kot nadaljnjo zanimivost je treba zabeležiti dejstvo, da je vlada sklenila, da naj delajo vsi skupščinski odbori, predvsem zakonodajni, anketni in finančni odbor.

Kar se tiče finančnega odbora, je razumljivo, da mora delovati, ker mora odobriti in sprejeti odredbe in uredbe, ki jih bo vlada izdala na podlagi pooblastil, ki jih je dobila v finančnem zakonu. Nerazumljivo bi bilo delovanje drugih odborov. Dosedaj ni bilo slučajja, da bi delovali odbori, kadar je zasedanje

skupščine z ukazom zaključeno. V splošnem se pa misli, da ima delovanje teh odborov ta zmisel, da bi se sedanji vladi vsaj na zunaj dal parlamentarni značaj, češ, da dela s parlamentom.

Povodom tega pa se je pojavila vest, da so prvotne trditve, ki so jih spustili vladni krogi o volivnem mandatu, neresne in da bo morala vlada delati s skupščino. To je tembolj razumljivo, ker je volivni mandat samo eden in se s takim mandatom tudi skupščina takoj ra pusti, ne pa, da bi se volivni vladi podaljševalo življenje.

Belgrad, 20. aprila. (Izv.) Danes popoldne se je vršila seja zakonodajnega odbora. Prisostvoval je zastopnik ministra za izenačenje zakonov minister za rudarstvo in gozdarstvo dr. Kosta Kumanudi, ki je takoj v začetku seje v imenu vlade izjavil, da vlada misli, da je treba zakon o vrhovni državni upravi umakniti, da bi ga lahko vlada ponovno obravnavala in da bi sestavila nov načrt, ki ga bo pozneje v najkrajšem času predložila zakonodajnemu odboru. Vlada nadalje misli, tako je izjavil Kumanudi, da mora zakonodajni odbor delati in prepušča zakonodajnemu odboru popolno svobodo glede zakonskih načrtov, ki bodo prišli na dnevni red.

Z ozirom na to je predsednik zakonodajnega odbora predlagal, da se najprej obravnava načrt kazenskega zakonika. Pri tej priliki je poslanec Demetrovič zahteval besedo in vprašal ministra, da naj da stvarno izjavo o tem, ali ima vlada volivni mandat, kajti take glasove spušča vlada v svet. Če ima volivni mandat, potem nima zmisla, da bi zakonodajni odbor delal, ker s tem vse delo propade.

Minister dr. Kosta Kumanudi je dal naslednjo izjavo: »Ne morem dati nobene izjave te vrste, kakor jo zahteva poslanec Demetrovič. Skupščina ni razpuščena. Zaključ je so se se in se je sklicalo novo zasedanje. Z ozirom na to misli vlada, da lahko in da morajo vsi odbori delati, ker se skupščina ni razpustila. To je edno, kar lahko izjavim.«

Nato se je seja preknila. Prhodnja seja je sklicana za prihodnjo sredo 26. aprila ob 9 dopoldne.

Pr. bičević zoper diktaturo.

v Zagreb, 20. aprila. (Izv.) Današnja »Riječ« prinaša uvodnik pod naslovom »V diktaturo«, kjer pravi med drugim: Ne vemo, kako bo mogla delati nova vlada, če so bili nekateri ministri prisiljeni, da stopijo v to vlado, pa tega niso hoteli. Nova vlada ima rešiti veliko notranjopolitičnih, predvsem pa zunanjepolitičnih vprašanj. Morala bo tudi tu pristati na gotove sklepe, katerih bi sicer mogoče sama ne hotela. Tako smo zaplaval v diktaturo, in sicer v diktaturo najslabše vrste. V tako važnem trenutku je lahko ta korak usodepoln in vsak, kdor želi srečo tej državi, se s tem ne more strinjati. Večja nesreča ljudstva in države ni mogla zadeti.

DR. DEZMAN BO MINISTER ZA NARODNO ZDRAVSTVO?

v Zagreb, 20. aprila. (Izv.) Danes so se v oblastni skupščini raznesle vesti, da bo postal minister za narodno zdravstvo šef uredništva »Obzora« g. dr. Dezman.

Belgrad, 21. aprila. (Izv.) Danes se je vrnila iz Romunije kraljica Marija. Takoj se je podala v Topolo. Kraljevi par bo pravoslavne velikonočne praznike preživel v Topoli.

Ostra angleška graja Mussoliniju.

London, 20. aprila. »Times« prinašajo oster napad proti italijanski politiki nasproti Jugoslaviji. Izjavam se pripisuje posebna važnost zato, ker imajo »Times« tesne zveze s Foreign Office in se smatra, da je napad proti fašistični zunanji politiki izšel v sporazumu z zunanjim uradom. »Times« pišejo:

»Mussolinijev brutalni in odkriti komunistični vzbuja v zvezi z novo italijansko časniško kampanjo vtis, da je italijanska vlada odločena, da pusti Jugoslavijo pred vrati čakati. Tiranski pakt se ni samo v Belgradu tolmačil tako, da je albanski predsednik z njim sprejel italijanski protektorat. Ta vtis se je sedaj, ko je Italija odklonila vsako razpravo v pogodbi, še okreplil. Italija se more sicer pri tem sklicevati na formalno pravno stališče, toda to stališče nima nobene zveze z resničnostjo. Dejstvo, da se Italija noče pogajati, ne bo povzročilo mučnega vtisa samo v Belgradu in Parizu, marveč tudi v Londonu, ker je imela angleška vlada vtis, da je Mussolini njene posredovalne predloge za mirno ureditev konflikta sprejel.«

Dalje pišejo »Times«: To dejstvo, da se Italija noče pogajati, mora nezaupnost in bojazen Jugoslavije le še povečati. Novi jugoslovanski kabinet bo najbrže čakal na to, da Anglija in Francija ustvarita novo bazo za sporazum. Na vsak način je dati direktnim pogajanjem med obema deželama prednost. Če bo italijanska vlada vztrajala na svoji dosedanji politiki, se bodo morala najti druga sredstva, da se spor spravi s sveta.

Rim, 20. aprila. »Giornale d'Italia« piše: »V Belgradu se govori o novi italijanski kampanji glede novih izmišljenih odkritij. A to ni nova kampanja, marveč samo nadaljevanje že začetih naznanil. V Belgradu se ugotavlja, da »ves svet ve«, da so italijanske objave fantastične. Toda svet nič ne ve in preiskava na licu mesta se ni izvršila in se ne bo, ker iz Berlina, Pariza in Londona se z najboljšimi daljnogledi ne more videti, kaj se godi na mejah Albanije.« (Preiskave na licu mesta se najbolj boji Italija sama. Drugače je pa že res, da se tudi ob tej novi italijanski sovražni kretnji proti Jugoslaviji svet ni zasukal tako, kakor je morda Italija pričakovala.)

Rusija in Jugoslavija.

v Berlin, 20. aprila. (Izv.) »Lokalanzeiger« poroča, da je dobil ruski poslanik Krestinski od vlade naročilo, da stopi v stik z jugoslovanskim poslanikom Balugdžićem radi vpostavitve diplomatskih odnosov.

Sovjetska gospodarska politika.

Moskva, 20. aprila. Rykov je včeraj na sovjetskem kongresu nadaljeval svoje poročilo. Rekel je, da sovjetska vlada slejkoprej smatra zunanjo trgovino za državno domeno, ki je nikdar ne bo izročila privatnim rokam. Zasebna trgovina znaša sedaj v Rusiji 10 odstotkov v veletrgovini in 40 odstotkov v mali ter naziaduje. V svoji gospodarski politiki se bo sovjetska vlada naslonila na kmetijski srednji stan in bo pomagala malemu kmetu, da se dvigne v srednji stan. Inteligenčne sloje srednjega stanu vlada podpira, zato pa zahteva, da pomagajo k socialistični zgradbi sovjetske države. Zniževanje cen se mora izvesti tako, da dovede do rednega razmerja med industrijo in kmetijstvom. Sovjetskemu birokratizmu je Rykov napovedal najostrejši boi.

Nova vlada na Japonskem.

Tokio, 20. aprila. Japonska vlada je odstopila in mikado je poveril sestavo nove vlade generalu baronu Tanaka, načelniku stranke Seiyukai. — Padec vlade je povzročila težka finančna kriza, ki se uveljavlja v deželi. Formoska banka je za tri tedne ustavila plačila; pasiva znašajo 890 milijonov jenov, od tega gre 400 milijonov na račun državne vlade in japonskih bank. Tudi banka Omi v Osaki je ustavila plačila za tri tedne. Sprito teh dogodkov se je bila sklicala seja tajnega sveta, ki ji je predsedoval mikado. Vladni načelnik je predlagal, naj se Formoski banki dovoli podpora. Svet je predlog z 19 proti 11 glasovom odklonil. Vlada je nato podala ostavko.

Tokio, 20. aprila. (Izv.) Reuter poroča, da se je nova vlada sestavila pod predsedstvom Tanaka.

Proračun ljubljanske oblasti.

SKLEPI FINANČNEGA ODSEKA.

Finančni odsek oblastne skupščine je imel v sredo nepretrgoma sejo od devetih zjutraj do dveh popoldne, da reši oblastni proračun. Sklenilo se je, da se predloži skupščini veliki programatični proračun, kakor ga je izdelal finančni odsek in ki smo ga v glavnih potezih priobčili v velikonočni številki. Splošna in podrobna debata sta bili jako živahni, ker je opozicija zahtevala, da se vnesejo razne postavke. Ko se ji je pa deloma ustreglo, sta po opozicijskega poslance glasila — proti svojim lastnim predlogom. Ker se bo ta prizor gotovo ponovil v zbornici, bo to jako zanimiva slika. Po končni ugotovitvi znašajo izdatki 52,054.000 Din, dohodki pa 11,634.750 Din, primanjkljaj torej, ki se naj bi kril z državno dotacijo, 40,719.260 Din. Zanimiv je bil dopis zdravstvenega ministrstva, ki ga je prebral med sejo odsekov poročevalec. V tem dopisu izjavlja ministrstvo, da je pripravljeno takoj prepustiti oblastni upravi javno zdravstvo — poleg drugih bolnic tudi bolnico za ženske bolezni —, izvzemši policijsko saniteto in higijeno ter obenem vse denarne vire, kakor jih izkazuje državni proračun. Iz tega dopisa je

razvidno, kako si je državna uprava končno zamislila financiranje samoupravnih poslov. Poleg finančne uredbe, s katero se omejuje za celo leto izdelani proračun po času in z ozirom na prevzete posle ter določa plača oblastnim funkcionarjem, je sprejel odsek več važnih resolucij in sicer: 1. da se izdela melioracijski (za regulacijo rek, potokov in hudournikov, osuševanje itd.) in investicijski (vodne zgradbe, ceste, visoke stavbe) program in skuša zanj zagotoviti stalen državni prispevek, 2. da se pooblašča oblastni odbor, naj najame višee posojilo do največ 5 milijonov Din za najnujnejše melioracije in investicije (zlasti v kroglih, ki so trpeli vsled poplavi); 3. pri nastavljanju uradništva naj postopa obl. odbor skrajno štedljivo; 4. naj se ustanovi vodno-električni gospodarski urad, ki naj preizkuša razne projekte, da se projektanti obvarujejo gospodarske katastrofe, kakor se jih je več dogodilo (Ziri, Zagradec itd.).

Proračunska debata, ki se začne danes, bo trajala bržkone tudi še v petek ves dan in bo gotovo jako zanimiva.

Zasedanje mariborske oblastne skupščine.

Maribor, 4. aprila.

Danes dopoldne ob 10 se je vršilo zopet redno zasedanje mariborske oblastne skupščine. Seja se je vršila v veliki dvorani Kazine. Poslanci so se zbrali že ob 9. uri, nakar se jim je razdelil osnutek novega proračuna in poslovnik. Finančni odbor se je zbral v stranski dvorani Kazine.

OTVORITEV ZASEDANJA.

Točno ob 10. uri je dospel g. veliki župan dr. Schaubach v spremstvu tajnika g. Malešiča, nakar je predsednik dr. Leskovar otvoril zasedanje z ugotovitvijo, da je seja redno sklicana. Pozdravi g. velikega župana in tajnika Malešiča; temu pozdravu so se pridružili tudi poslanci z živahnimi ovacijami. Predsednik je nato poročal, da je odložil mandat poslanec radikalne stranke dr. Rudolf Ravnik in da pride na njegovo mesto dr. Lothar Mühleisen, občinski svetnik mariborski in zastopnik nemške manjšine v mariborski oblasti. Dr. Mühleisen je položil nato v roke predsednika po poslovniku predpisano prisego. Nato se je vršila volitev četrtega skupščinskega tajnika, da se tako lahko pri vsaki seji po dva tajnika izmenjavata. Izvoljen je bil g. Jože Stabej. Nato poroča predsednik, da je interveniral v zadevi oblastne imovine osebno v Belgradu. Z amandamentom je to vprašanje rešeno in vsa imovina bivše Stajerske je izročena mariborski oblastni samoupravi. Z amandamentom je urejen tudi delokrog oblastne samouprave, in sicer tako, da sme skupščina spreminjati vse bivše deželne uredbe in zakone. Dalje je poročal g. predsednik, da še ni urejeno vprašanje poslanske imunite in vprašanje proste vožnje po železnici.

O uspehih boja proti metljavosti je poročal g. Marko Kranjc. Oblastna skupščina je najela posojilo 200.000 Din, da prisloži na pomoč kmetom, ki jim je ta živinska bolezen povzročila ogromno škodo. Dalje se je oblastna skupščina obrnila na veliko županstvo za podatke, na podlagi katerih se bo izvršil sklep oblastne skupščine proti metljavosti. Ker je država nakazala 70.000 Din za nakup distola, je oblastni odbor počakal, da je bila ta vsota izčrpana. Pozneje je država prispevala še 45.000 Din, v celoti torej 115.000 Din, oblastna skupščina pa je nakazala 90.000 Din. S tem je bilo zaenkrat zadostno potrebam. V mariborski oblasti je 233.723 goved, od teh je obolelo 10.098 glav, poginilo 1007 glav, zaklanih je bilo 2775 glav, ozdravilo je 4170 glav, ostale pa so še bolne.

PREDLOGI OBLASTNIH POSLANCEV.

Tajnik Hrastelj je prečital številne predloge poslancev, ki se tičejo večinoma važnih gospodarskih zadev njihovih okrajev. Predlogi so bili odkazani odseku v pretres.

Poslanec dr. Veble je vložil sledeči predlog: Preosnova ljudskih šol in uvedba kmetijsko-nadaljevalnega pouka. Otvoritev postaje v št. Vidu in postajališče v Cerknici. Pouk o hmeljarstvu. Predlog za popravilo in vzdrževanje cest v mariborskem okraju, levi breg. Preosnova viničarskega reda. Ustanovitev vinarske šole za okraj Ljutomer in Ormož. Položitev normalnega tira na progi Poljčane—Konjice. Predlog za prevedbo invalidov. Razširjenje bolnice v Konjicah. Predlog zoper brezposelnost in za pospeševanje čebelarstva. Izpopolnitev železniške postaje v Hočah. Uvedba opoldanskega vlaka iz Murske Sobotne v Maribor. Predlog za regulacijo Pesnice. Določitev vsote za melioracijo in nabavo raznih umetnih gnojil in semenskega žita. Predlog za carine in trošarine prosti uvoz bencina za kmetijske stroje. Predlog za izplačilo zaostalih prispevkov za vzdrževanje cest v okraju Slovenjgradec. Predlog za posredovanje v Belgradu za izvoz konj in carine prost izvoz hmeljev in drugih kmetijskih potrebščin. Predlog za obvezno zavarovanje proti toči. Ustanovitev posebnega socialno-političnega odseka. Ustanovitev bednostnega fonda. Skrb za zanemarjeno mladino in ustanovitev vzgojevališča za zanemarjeno dečo in predlog za ustanovitev

otroškega zavetišča, dalje predlog za pospeševanje in povzdigo živinoreje, regulacijo Mislinje ter dograditev okrajne ceste Velenje—Št. Andrej—Polzela.

Poslanec Stabej je vložil sledeče predloge: Ustanovitev planinskih pašnikov na Pohorju, otvoritev prvega ljudskošolskega razreda pri Sv. Janezu in ureditev prispevkov za vzdrževanje cest v okraju Prevalje. Predložitev ljudskošolskih počitnic na poznejši čas, zgraditev tovarnega skladišča na postaji Trbonje. Ustanovitev zaloge smodnika na Muti. Zgradba ceste, ki veže mežiško in savinjsko dolino. Zgradba normalnotirne železniške proge Črna—Kamnik. Regulacija Meže. Poprava in vzdrževanje okrajnih in občinskih cest v prevajškem okraju, prevzem in vzdrževanje bivše deželne koroške ceste Prevalje—Črna.

Predlogi poslancev Marka Kranjca: Votiranje zneska za cesto Pristava—Zibika—Belo—Grobčno. Zgradba cest v šmarnskem okraju. Podpora za vodovod v Ponikvi ob južni železnici. Prispevek za gradnjo okrajne ceste Lesično—Prevorje—Sv. Urban. Podpora vsled plazov oškodovanim v občini Pilštanj. Doprinos železniške proge Rogatec—Krapina. Predlog za odpis davkov po povodnji oškodovanim. Predlog za postavitev postališča v Lipovali. Predlog za podporo in darila bikorejcem. Predlog za nabavo bikov in mrjascev za šmarnski okraj. Ustanovitev veterinarskega mesta v Rogatcu in nabava semenskega krompirja za šmarnski okraj. Ustanovitev hiralnice v Rogatcu.

Poslanca Hrastelj in Reich sta vložila sledeče predloge: Regulacija Mure. Ureditve ceste Ljutomer—Čezanjevci—Bravoslavlci. Nova cesta Veržej—Boreci. Podpora za okrajno cesto Gornja Radgona—Sv. Benedikt ter podpora za cesto v občini Grabe, p. Pače. Zgradba mostu preko Mure pri Gornji Radgoni. Prispevek za zdravstvene in socialne potrebščine v ljutomerskem okraju. Izdaja stavbene koncesije z omejenimi pravicami.

Predlog dr. Kečkeša: Zgraditev osnovne šole v Mali Subotici. Zgraditev novega mostu na županijski cesti pri Kotoribi. Zgraditev nove šole v Nevekovcu ter poprava ljudske šole v Prelogu. Regulacija Mure in Drave. Dovolitev sajenja direktno rodečih trt v Medjimurju. Ukinitve kuluka in narodne snage v Medjimurju. Odprava davka na ročno delo.

Dr. Leskovar, dr. Ogrizek in tovariši so vložili sledeče predloge: Ustanovitev kmetijsko-nadaljevalne šole v Zalcu in Braslovcah, nastavitve učiteljev za kmetijske tečaje. Nakup plemenskih bikov in prašičev. Podpora za po povodnji oškodovane javne naprave. Regulacija Drave pod Vurbergom. Naprava ceste Negova—Ščavnica—Sv. Benedikt. Zgraditev ceste Sv. Križ—Podčetrtek. Regulacija Ščavnice in pritokov in regulacija Savinje. Prevzem okrajne ceste Celje—Laško v državno upravo. Gradnja nove projektirane ceste Polzela—Sv. Andraž. Izločitev občin Ponikva, št. Vid pri Grobelnem, Slivnica pri Celju in Dolje pri Planini iz okraja Šmarje in priključitev okraju Celje. Prispevek 20.000 Din za dograditev ceste Kozje—Slivnica—Lesično in prispevek 100.000 Din za gradnjo nove ceste Doboj—Podlož—Št. Rupert—Sv. Jurij ob južni žel. Poprava ceste in mostov Luče—Solčava. Železnica Šmartno ob Paki—Kamnik. Ustanovitev gremija lesnih trgovcev ter vpeljava davka na luksuzne avtomobile. Sprememba stavbnega reda na deželi. Ureditve poštnih razmer v okraju Slovenjgradec in ustanovitev hiralnice in bolnišnice v gornjegrajskem okraju.

Oblastna skupščina je prejela mnogo prošenj od občin, društev in posameznikov. Navajamo prošnjo za podporo narodnemu gledališču v Mariboru, spomenico Strokove zveze rudarjev rudnika Velenje in Zabukovica, prošnjo za graditev nove ljudske šole pri Sv. Primožu nad Muto in prošnjo za podporo savinjski podružnici SPD, predlog za ustanovitev cestne zveze na črti Pragersko—Makole—Rogniška Slatina, osnova požarnega reda za področje mariborske oblasti, predlog trgov-

cev iz Prekmurja, da ostanejo trgovine tudi ob nedeljah odprte.

PRORAČUN OBLASTNE SKUPŠČINE.

Ko so bili prečtani predlogi, je prešel predsednik k glavni točki dnevnega reda, to je k proračunski razpravi. Podal je kratek obris smernic, ki so vodile odbor pri sestavi proračuna. Šlo je v glavnem za dve varianti: 1. Ali naj bo proračun dopolnilo k državnemu proračunu in se ozira samo na one potrebščine, ki jih državni proračun ne vpoštevata. 2. Da prevzame oblastna skupščina vsa ona dela, za katere mora država odstopiti primeren vir dohodkov, da se dobi kritje. Odbor si je osvojil drugo verzijo in sestavil proračun tako, da imajo vse postavke realno podlago; poleg tega pa je proračun sestavljen za celo poslovno leto. Nato je predsednik odgodil skupščino za popoldne, da morejo poslanci preštudirati proračunske predloge. Isti se namreč niso mogli pravočasno dostaviti poslancem, ker so prihajali podatki od velikega županstva suksivno in je delo zaostalo.

KONSTITUIRANJE ODSEKOV.

Posamezni odseki imajo po 9 članov. Na podlagi sporazuma med vsemi strankami se je določilo, da ima SLS v vsakem odseku 6 članov in 6 namestnikov, opozicija pa 3 člane in 3 namestnike.

Člani proračunskega in finančnega odseka so: dr. Veble, Bruderman, dr. Goričan, Jože Stabej, Alojz Sagaj in Vrščič od SLS, Petovar (SDS), Petejan (soc.) in en radičevac. Načelnik in poročevalec je dr. Veble, tajnik Jože Stabej.

Člani odseka za oblastne uredbe: dr. Anton Ogrizek, Jože Stabej, dr. Mühleisen, dr. Schaubach, Levstek, Ovčar od SLS, dr. Novak (SDS), Bartol (radičevac), Ivan Majerič (radičevac). Načelnik dr. Ogrizek, tajnik Ovčar. Poročevalec dr. Schaubach.

Odsek za prošnje in pritožbe: načelnik Davorin Kranjc, tajnik Peter Rozman, Albin Janžekovič, Litrop, Strucelj, tajnik Turk — (SLS), Stefan Godina (SDS), Ivan Majerič (radičevac).

Odsek za socialno politiko: Načelnik in poročevalec Sagaj, tajnik Uranjek, Kores, Rozman, Osterc, Čuš (SLS), dr. Odič (radič.), Grčar (soc.), Perković (soc.).

Kmetijski odsek: Načelnik in poročevalec Miloš Levstik, Horvat, Čuš, Pirnat, tajnik Janžekovič, Serbinek (SLS), Finžgar (SDS), Kuhar (radič.), Doblak (radič.).

O proračunu smo poročali že v včerajšnji številki »Slovenca«. Na današnji seji finančnega odseka pa so se številke nekoliko spremenile, tako da znaša proračunski predlog 50 mil. 424.635 Din rednih izdatkov, 21.759.408 izrednih izdatkov, skupaj 72.184.043 Din.

Natančneje bomo poročali jutri.

Dva konca.

O dveh koncih palice govori »Jutro«. Naj bodo g. učitelj lepo tiho. Sami smo prav dobro vedeli za ta dva konca, vedeli smo tudi za možnost, ki se je sedaj zgodila, da namreč SLS zgubi vpliv na vlado, pa smo vendar delali tako in ne drugače. Amandmani, ki so bili sprejeti z glasovi SLS, so po našem globokem prepričanju dobri in v sedanjem stanju države edina možnost za nujno in neodložljivo sanacijo. Vemo, da je med njimi nekaj neprijetnih, toda tisti neprijetni niti daleč ne otehtajo amandmana o deželnem premoženju in izpopolnitvi kompetence oblastnih skupščin.

Res je SLS mislila, da ima opraviti z iskrenimi zavezniki in da bo z njimi mogla amandmane tudi v pravem duhu, koristno za državo in ljudstvo, oživitvoriti. Vedno pa je imela pred očmi tudi možnost, da izpade iz vlade. Če je kljub temu glasovala za amandmane, je to storila prvič radi tega, da so radikali glasovali za amandmane v korist Sloveniji, drugi pa zato, ker je prepričana, da so te izpremembe za državo brezpogojno potrebne.

Nova vlada je prevzela nalogo, da amandmane izvede. Če jih bo izvršila v tistem duhu in smislu, kakor ga je hotel in predvideval odstopivši ministrski kabinet, bo to le dobro za državo. Če pa bo nova vlada pooblastila zlorabilca, nosi za zlorabo ona odgovornost in ne SLS. Zlorab pa ni mogoče niti omogočiti niti preprečiti s kakim finančnim ali drugim zakonom, — saj tudi zlorab PPZ vlade ni mogel nihče preprečiti.

Z amandmani se pravice narodne skupščine niso kršile. Ali amandman določa ne-parlamentarno vlado? Ali določa odgoditev skupščine za štiri mesece? Ali omejuje pravice narodnih poslancev? Nič tega.

Vemo, da bo »Jutro« tužilo celo leto o amandmanih in čisto mogoče je, da bodo zlorabe dajale priložnost za opravičeno kritiko. Toda zavarujemo se najodločneje proti temu, da bi SLS nosila odgovornost za neizvrševanje ali nepravilno izvrševanje določil finančnega zakona.

BANDITI V BRAZILJI.

V Pariz, 20. aprila. (Izv.) »Newyork Herald« poroča iz Rio de Janeira, da je brazilska vlada poslala vojaško ekspedicijo proti 200 oboroženim banditom, ki so zasedli mesto Montenero v Severni Braziliji.

Ratifikacija 12 delovnih konvencij.

Zeneva, 20. aprila. (Izv.) Jugoslavija je ratificirala 12 konvencij, ki jih je sklenila mednarodna konferenca dela v prvem, drugem in sedmem zasedanju. Ratifikacijo je izvršil še bivši minister za socialno politiko dr. Gosar po dogovoru z g. Albertom Thomasom ob priliki njegovega obiska v Belgradu.

Pred odstopom grškega predsednika.

Atene, 20. aprila. Ker je zbornica znova odgodila glasovanje o proračunu, je predsednik republike Conduriotis podal ostavko. Na prošnjo ministrskega predsednika Zaimisa ostane do izvolitve novega predsednika, to je do 2. maja, na svojem mestu.

Dogodki na Kitajskem.

London, 20. aprila. Velešile so se sporazumele glede nove note kantonski vladi zaradi Nankinga. Nota bo imela značaj ultimata. Sankcije bodo obstajale v blokadi luk na kantonskem področju, potem demonstracija vojnih brodov na reki Yangtsa in nova zasedba koncesij.

Pariz, 20. aprila. Iz Sanghaja brzojavljajo, da so severne čete sevrno od Yangtseja doživele težak poraz. Prodiranje Yang-Cung-Cangovih čet je s tem končnoveljvano ustavljeno.

Nanking, 20. aprila. O priliki proglasitve nove vlade v Nankingu so se vršila velika zborovanja njenih pristaev. Sklenjene resolucije zahtevajo, da se komunisti izključijo iz narodne stranke, a da se tudi ukinejo vse enostranske pogodbe s tujimi državami.

V Pariz, 20. aprila. (Izv.) Kakor poroča agencija Indo-Pacifik iz Pekinga, je vlada zavrnila vse zahteve sovjetske vlade, katere je stavila radi hišnih preiskav na poslaništvu.

V Sanghaj, 20. aprila. (Izv.) Kakor poročajo iz Nankinga, namerava general Čankajšek po sestavi nove vlade zopet začeti ofenzivo proti severu. Ker razpolaga z močno armado, ni verjetno, da bi kantonska vlada pričela proti njemu z vojno. V Sanghaju se preganjanje komunistov nadaljuje.

Demonstracije za Anschluss na Dunaju.

Minulo nedeljo se je na Hohe Warte na Dunaju vršila delavska sportna prireditve, na katero je prišlo tudi večje sportno odposlanstvo iz Nemčije. Vsa prireditve se je uporabljala za demonstracije v prid Anshlusu. V slavnostnem sprevodu so nosili črno-rdečozlate prapore. Razen tega so se po vseh 21 mestnih okrajih vršili demonstracijski obhodi. Na Hohe Warte se je zbralo nad 25.000 gledavcev. Govoril je narod. svet. Deutsch, ki je uvodoma rekel, da so se množice danes tu sešle v prvi vrsti zato, da demonstrirajo za priključitev Nemčiji. Opozoril je na nevarnost, ki je nastala za Avstrijo po italijansko-ogrskem paktu. Ako bi se tekom časa dejansko posredilo na Ogrskem spravi na prestol kakega Habsburžana, potem bo ogrožena tudi avstrijska republika in takojšnja proklamacija Anshlusa bi bila edina rešitev. — Za Deutchem je govoril bivši nemški državni kancler Hermann Müller, ki je rekel, da umetno napravljen meje ne morejo ločiti obeh delov nemškega naroda. Odprava teh meja bi koristila tudi evropskemu miru in dokazala, da je duh wilhelmskega imperija iz nemške republike popolnoma izginil.

MAKEDONSTVUJOČI PROTI BOLGARSKI VLADI.

Sofija, 20. aprila. Minulo nedeljo so makedonski revolucionarji priredili po deželi mnogo shodov, na katerih so napadali vlado in posebno zunanega ministra Burova. V Sofiji je policija shod v Kooperativnem Teatru prepovedala, nakar so makedonstvujoči zborovali v svojem klubu. Rezolucije pošljejo tudi Društvu narodov.

BETHLEN NE GRE V INOZEMSTVO.

V Budimpešti, 20. aprila. (Izv.) Vsled vesti, ki so se razširile v inozemstvu o inozemskem potovanju grofa Bethlena, je pooblaščen dopisni urad, da te vesti dementira.

POLJSKO DOLARSKO POSOJILO.

Pariz, 20. aprila. »Matin« poroča, da je Poljska uspešno zaključila pogajanja za 70-milijonsko dolarsko posojilo, ki ga bo porabila za stabilizacijo svoje valute.

TURCIJA VOJAŠKO PRIPRAVLJENA.

Angora, 20. aprila. Na proračunski razpravi v parlamentu je vojni minister izjavil, da je turška armada popolnoma pripravljena, da more vsak dan izvršiti svojo dolžnost nasproti domovini.

VLADNA KRIZA V EGIPTU.

Kairo, 20. aprila. Zaglulova stranka je v parlamentu glasovala proti vladi, vsled česar je le-ta odstopila.

SOCIALISTIČNI KONGRES V LYONU.

V Lyon, 20. aprila. (Izv.) Odbor za resolucijo socialističnega kongresa je sklenil, da bo izročil vse vojaške zakonske predloge, ki se pripravljajo, v razpravo posebnemu odboru.

Iz Rusije

ZA VELIKONOČ.

Osrednji odbor Sovjetske zveze brezbožnikov je sklenil prirediti na prvi in drugi dan Velikonocnih praznikov protiverska predavanja, predstave in procesije. Te prireditve se bodo vršile po enotnem načrtu, ki ga je izdelal odbor. Po vseh šolah ter oddelkih rdeče vojske se bodo vršile protiverske uprizoritve. Protiverski odhodi po mestih in trgih se bodo končali z vpepelitvijo slamatih mož, ki bodo predstavljali rimskega papeža in ruskega patrijarha. Te »procesije« bo priredila povsod Zveza komunistične mladine.

UPORI V UKRAJINI

Carigrski list »Wakit« poroča o protisovjetski monarhistični vstaji, ki je izbruhnila 10. t. m. na Ukrajini ob poljski meji. V volinjskih gozdovih se vrši boj med vstaki in vladnimi četami. Nekaj vasi je sežganih. Na obeh straneh je dosti ubitih in ranjenih.

KOMUNISTIČNI GREŠNIKI

Moskovska »Izvestija« so prinesla kot posebno prilogo »Seznam izključenih članov ruske komunistične stranke za l. 1926.« Pustimo vse kazenske slučaje: pretepe, umore in sleparije, ter si oglejmo navadne, vsakdanje komunistične grešnike. Člani stranke nimajo pred vsem nobene osebne prostosti. Pri nas smo vajeni, da sme kdorkoli, naj bo to ali one stranke, zapustiti svojo službo, ker je to osebna zadeva. Toda komunistična stranka je istovetna z državo in to dokazujejo neštete slučaji: Smirnov je izključen za slabo delo v tovarni, Agafonov je izključen, ker je hotel zapustiti službo v ladjedelnici, Bogdanov, ker je pustil delo v tovarni za obutev itd. brez konca. Spominjamo se na staro carsko policijo ali celo tlačenstvo, če čitamo n. pr., da je izključen neki Habov, ker je brez dovoljenja obiskal starše na deželi. Dolga vrsta ljudi je razglašila cerkveno poroko, krst otroka, splošno pobožnost. Visokošolec Furmon je izključen, ker ni hotel podati potrebnih zaupnih podatkov o svojih tovariših. Sestakov je izključen, ker je skrival, da je sin duhovnika. Kako težko in neznosno ozračje je to!

SOVJETSKI CENTRALIZEM

Bolna stran vseh sovjetskih velepodjetij je skrajna centralizacija z nebroj pisarn in uradnikov. Moskovska »Pravda« piše, da stoji v tem oziru na prvem mestu tovarna čevljev »Skorohod«. Na 5184 delavcev šteje 1141 uradnikov, zaupnikov in sličnih, ki stanejo tovarno najmanj 4000 delavnikov vsak mesec. Umljivo je, da podraži ta neverjetno številni štab prav občutno vsak par čevljev znamke »Skorohod«.

OKRADEN POSLANIK

Novi italijanski poslanik v Moskvi Vittorio Cerutti je bil v brzovlaku Odesa—Moskva oropan. Tatovi so vlomili v prtljajni voz in so izpraznili štiri poslanikove kovčge. Železnica bo nadomestila Ceruttiju vrednost ukradenega. Poslanik je rekel novinarjem, da prvi vtis o Rusiji ni baš ugoden. Prišel je s parnikom iz Trsta v Odeso in se je ravno peljal v Moskvo. Njegovi kolegi diplomati tudi tožijo, da jih imajo tatovi posebno radi.

CIKLON V AMERIKI

v Washington, 20. aprila. (Izv.) Radi ciklonov v državah Illinois, Missouri, Nebraska in Oklahomi je bilo mrtvih 50 oseb in 100 težko poškodovanih. Število takih, ki so brez strehe, znaša preko 35.000.

KDOR SKRBI ZA SVOJE ČEVLE
ta jih čisti Indian Paste

Ksaver Meško:

Josip Dobrovč.

Ah, tisti zlati časi, ko smo bili mladi študenti lačni in žejni slovenske knjige, pa je imeli nismo: kupiti si je nismo mogli, drugi so nam skrbeli zelo po mačehovski znanju. Na nižji gimnaziji v Ptujju — bila je deželna in je odlična o njej nemški deželni odbor v Gradcu — nismo imeli v dijaški knjižnici ne ene slovenske knjige. Edini, ki nam je dajal slovenske knjige, o troma Jurčiča, si je kupil in nam ga posojeval, je bil neki dijak dve leti pred menoj. Bil je za »tafeldekerja« (strežnika pri mizi) pri ptujškem prostu in je kar iz proštove blagajne jemal denar za knjige. Porabljal je ta denar sicer tudi za druge, bolj nečedne namene, pa so ga lepega dne izključili iz šole. Če bi bil kupoval samo knjige, bi se mu zgodila skoraj krivica — vsaj jaz sem se ob njegovem Jurčiču ves navdušil za slovensko knjigo. Sem mu za to še sedaj hvaležen.

Na višji gimnaziji v Celju, kamor sem prišel leta 1890, je bilo v tem oziru nekoliko boljše. Je bilo nekaj slovenskih knjig v dijaški knjižnici, a skoraj reči zanje nismo upali, ker profesor knjižničar, hud Nemeč, ni nič rad slišal takih prošelj. Na srečo so imeli nekateri »šolci« nekaj svojih, ki so mi jih, ko smo se boljše se nanili, posojevali: Antloga — sedaj višji sodni svetnik v Ljubljani — je bil naročen na Ljubljanski Zvon; Rasto Pusto-

Kaj se godi doma

Velik požar.

Na Rovišah v bližini Sv. Gore pri Litiji je v noči od velikega pondeljka na torek nastal velik požar, ki se je tudi v Ljubljani močno opazil. Goreti je prišlo sredi noči ob 1. uri. Radi močnega vetra je bila v hipu vsa vas v plamenih. K sreči je ugledal ogenj domači fant Franc Ocepek in zbudil ljudi, ki so v nočnih oblekah komaj sami sebe rešili. Ostala sta samo dva posestnika, petim je zgorelo popolnoma vse, tako da nimajo ne hrane, ne orodja in tudi ne semena ter obleke. Tudi več živine je zgorelo, oziroma dobilo opekline. Zavarovalnica je malenkostna. Vsa beda se ne da popisati. More se samo videti, kako majhni otroci jočejo brez hrane in obleke. Ker je začelo goreti na podu, je bil ogenj gotovo podtaknjen, ali pa ga je povzročil kak nepreviden kadilec.

POŽAR V RUSAH.

Na velikonočno nedeljo ob deveti uri zvečer je začela nenadoma goreti velika lesena baraka, ki stoji v bližini ruske tovarne za dušik in je služila revnejšemu delavstvu v stanovanju. Kljub gašenju od strani požarne brambe jo je ogenj upepelil, ker je bila iz lesa. Požar je izbruhnil radi neprevidnega ravnanja z ognjem.

* * *

Požar v Ormožu. Na veliki pondeljek popoldne je zgorelo vse trgovsko blago v trgovini Rado Polak v Ormožu. Nekaj škode je krite z zavarovalnico.

Stekel pes obgrizel 8 oseb.

Veliki teden se je pritepel bogzna odkod v vas Šmiklavž pri Hočah stekel pes, ki je obgrizel samo v Šmiklavžu 6 oseb, 1 osebo v Dobrovecu, eno v Šikolah in razen tega je napadel še več psov v Šmiklavžu. Steklega psa se je posrečilo slednjič vendarle ustreliti na Vidovičevem posestvu v Šmiklavžu. Dve od obgrizenih oseb sta že bili prepeljani v Celje v Pasteurjev zavod. Vsi drugi pa, ki so bili napadeni od tega psa, se pozivajo, da se oglašijo nemudoma pri vodji županijskih poslov v Šmiklavžu g. Florjančiču, da ne bo postal kateri od obgrizenih smrtna žrtev stekline, kakor se je to žalibog že letos zgodilo z enim moškim iz šentlenarškega okraja.

Dnevne novice

★ 50 letnica osvobodilne vojne 1877. V Pragi se je urtanovil odbor za proslavo 50 letnice balkanske vojne za neodvisnost južnih Slovanov. Med članj odbora so: praški magistat, Društvo za slovansko vzajemnost, Češkoslovanska jednota, Češko-poljski klub, Češkoslovansko-jugoslovanska liga, Češkoslovansko-bolgarsko društvo in Češko lužičko društvo v Pragi. Slavnosti se bodo pričele z zdušnico za vojne žrtve. V ponedeljek 25. aprila ob 3 popoldne se vrši svečana seja v Pantecnu Narodnega muzeja. Glavni govornik je prof. K. Kadlec, odlični poznavalec Jugoslavije. Ob 8 zvečer se vrši slovenski večer češke filharmonije v Smetanovi dvorani Obecnega doma. V torek 26. aprila je zaključna večerja v veliki dvorani na Slovanskem otoku.

★ Duhovniške vesti. Prestavljena sta kaplana An'on Bratkovič od Sv. Barbare pri Vurtergu k Mali Nedelji. Dosedanji malnedeljski kaplan Alojzij Sunčič je prestavljen k Sv. Križu pri Regaški Slatini. — Župnija Črna na Koroškem je razpisana do 1. junija.

★ Duhovniške plače pri nas in drugod. Da vlada pri nas v duhovskem stanu velika beda, mogoče ne bo znano. Vsaj je v javnosti vse tiho, kakor da se temu stanu godi dobro. Da pa mnogo duhovnikov naravnost strada in v revščini umira, tega javnost ne ve. Kako se plačuje pri nas duhovnika v primeri drugod, naj govore naslednje številke: V Avstriji

Skrivnosten zdravnik.

V Radmočancih in okolici v Prekmurju se je pojavil nek tujec, ki se je predstavil kot zdravnik za vsako bolezen. Ker je obenem naglašal, da daje recepte za malenkostnih 10 Din in da predpisuje samo taka zdravila, ki jih lahko vsak sam doma naredi, a katera vkljub temu gotovo pomagajo, se je našlo mnogo ljudi, ki so iskali pri njem pomoči. In on je pisal recepte zoper človeške in živalske bolezni. Po zatrdilu očividcev jih je napisal na dan do 150. Nazadnje se je seveda ugotovilo, da je čudodelni zdravnik navaden slepar, ki je hotel dobro služiti na račun lahkovernega ljudstva.

Preteb.

Na velikonočno nedeljo je prišlo do spora med splavarji iz Dupleka in drugimi gosti iz Sv. Martina pri Vurbergu. Nek gost je pognal v nekoga splavarja prazen vrček in izgubil kmalu nato je vstopil v gostilno trgovec Pajman, ki je baže podoben dotičnemu, ki je pognal vrček Kakih 5 vinjenih splavarjev se ga je ločilo in ga nevarno obdelalo z noži. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer mu bodo rešili življenje. Izgubil pa bo levo roko. Napadalec so večinoma taki, ki so imeli že opravka s sodnijo. Zato je upati, da jih bodo kmalu imeli.

Družba kolesarskih tatov prileta.

Na velikonočno nedeljo je bil aretiran neki Alojzij Anderlič radi suma tatvine dvokolesa, katerega je ukradel stavbeniku Spindlerju na Veliko soboto popoldne na Slomškovem trgu. Policija se ni niti sprva zavedala, kako dober lov je napravila. V torek in sredo je bil Anderlič zaslišan in izdal je še nadaljnje tatvine koles. Izdal je tudi imena dveh pomagačev, ki sta mu pomagala pri delu in nato sta bila aretirana Alojzij Loznšek in Franc Kmetič, ki je znan v mariborskih predmestjih kot »pravi indijski fakir«, zna si prebadati ustnice z iglami ter se ne straši niti pojesti živo žabo in krastačo. Priznal so 7 tatvin. Kolesa so kradli po celem mestu ter jih prodajali kar na ulici za ceno 100—300 Din. Imajo pa na vesti najbrže še več sličnih tatvin. Kolesarji bodo policiji hvaležni, da je spravila na varno tako nevarne uzmoviče.

★ Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je prispevala v fond za Akademijo znanosti in umetnosti in za Narodno galerijo znesek Din 100.000. Uprava fonda se najtopleje zahvaljuje uglednemu zavodu za umevanje, ki ga je pokazal za najvišja slovenska prosvetna inštituta, in posebej še komisarju, bivšemu predsedniku Zbornice, g. Ivanu Jelačinu ml. za vneto, s katero se je zavzel za dotacijo.

★ Štiridesetletnica obstoja izobraževalnega društva. Pri Sv. Križu nad Mariborom — važni obmejni postojanki — bodo proslavili 1. najnika 40 letnico obstoja tamkajšnjega izobraževalnega društva. Ob tej priliki bo videti na križevskem odru ob 3 popoldne novo opereto »Mlada Breda« in znano Aleševčovo burko »Nemški ne znajoc«.

★ Ravnateljstvo državnih železnic bi prosilo — tako nam nekdo piše — naj pri poveljavi novega voznega reda gleda na hitrejšo zvezo Tržiča z Ljubljano, čakanje v Kranju je čisto nepotrebno. Vlak, ki odhaja iz Tržiča jutraj, čaka Jeseničana v Kranju 20 minut; ravnotako je pri obratnem popoldanskem in večernem vlaku. Vlaka Ljubljana—Jesenice in Jesenice—Ljubljana, ki se srečata v Kranju, odideta že mn go prej, Tržičan pa še kar stoji. Čakanje v Kranju se da skrajšati vsaj za 15 minut, zvečer morda še več. Jutranji vlak naj bi šel iz Tržiča malo pozneje, popoldanski in večerni iz Kranja nekoliko preje. Ustreženo bi bilo vsem, posebno pa onim, ki se vozijo v Kranj v tovarno in onim, ki se morajo voziti v Ljubljano.

★ Z Jesenice nam poroča loterijski odbor za zgradbo novega Katoliškega delavskega prosvetnega doma, da od sedaj dobi vsakdo, ki kupi dve srečki, in jih v 14 dneh plača, eno zastoj. Ta ugodnost velja tudi za one, ki so srečke prejeli, a jih še niso plačali. Hitite z naročili, ker čas roka! Prilika je sijajna. Zrebanje bo 17. maja.

★ Kongres slovanskih zdravnikov. Na temelju sklepa delegatov v Dubrovniku 1924 se bo čestal v svrhu ustanovitve Slovanske zdravniške zveze I. pripravljavni kongres od 26. do 29. maja 1927 v Varšavi. Predsedništvo je prevzel prof. a. Gliuzinski. Na čelu pripravljavnega odbora sta prof. Bronislav Savicki in ravnatelj oddelka ljudskega zdravstva Czeslav Vroszinski. Zveza bo podpirala znanstveno in praktično vzajemnost slovanskih zdravnikov. Po poljskih, jugoslovanskih, bolgarskih, ruskih in čeških znanstvenih predavanjih bo priredil kongres izlete v razne zanimive kraje Poljske.

★ Smrt docenta zagrebške univerze. Ob priliki velkonočnih praznikov se je podal docent g. dr. Marko Mandelj z g. Prikrilom na Biokovo pri Makarski. Vsled velike burje in mraza je obnemogel in ni mogel naprej. Tudi tovariši, ki se je rešili, mu ni mogel pomagati in tako ga je doletela smrt.

★ Težka nesreča pri Lazah. Železniški delavec v Lazah Franc Perovšek je bil včeraj jutraj prost službe. Prosti čas je izrabil zato, da je pomagal nekemu kmetu spravljati hlobo s hriba. Ob 8 jutraj se je vsedel h progi in pričel zajtrkovati ter ni opazil bližajočega se tovornega vlaka. Lokomotiva je tako nesrečno opazila Perovška po glavi, da se je ta zgrudil nezavesten na tla. Prepeljali so ga v službenem vagonu v bolnico, kjer so ga zdravniki takoj operirali. Perovšek ima prebito črepijo ter je še vedno v nezvesti. Je prav malo upanja, da bi okrevl.

★ Razpisani pošti. Razpisana je služba pogodbenega poštarja v Podbrezju (IV-2). Jamstvo 600 Din. Letni prejemki: redna plača 4800 Din, doklada (50 odstotkov redne plače) 2400 Din, za odpravljanje in prevzemanje po-

BREZ KONKURENCE

so naši lastni izdelki pomladanskih oblek in površnikov!

Jos. Rojina, Aleksandrova c. 3.

imenovani; in ti so bili na šoli najinteligentnejši, pa tudi — najpremožnejši.

Veliko slavo je užival Dobrovč v mestu in na šoli, ki je rešil na celjskem starem gradu življenje dijaku Al'ozu Sorglechnerju, meščanskemu sinu iz Celja. Nabirali so rože, kar je Sorglechnerja pčel modras. Ko so bili drugi tovariši vsi preplašeni, mu je Dobrovč, pameten in odločen fant, izsesal iz rane strup, mu rano obvezal ter ga srečno privedel v mesto, kjer je nadaljnje oskrbel zdravnik. Dobrovč je za to junaško dejanje dobil hranilno knjižico z večjo vlogo in srebrno žepno uro, ki jo je nosil vse življenje. Z veliko slovesnostjo, pri kateri so bili navzoči vsi profesorji in dijaki, mu je ravnatelj Peter Končnik te častne darove izročil ter nam vsem stavil Dobrovč za zgled.

Spet sva prišla skupaj leta 1897, ko sem prišel od benediktincev v St. Pavlu v četrto leto bogoslovja v Celovec. V bogoslovju je bil Dobrovč brž še plemenitejši nego na gimnaziji — tista dobričina je bil kakor vsa poznejša leta. Nekoč je Janko Arnuš, ki je bil leto za njim, hodil na sprehode s kaj lepimi rokavicami. Pa ga vprašam: »Janko, kje si pa dobil te lepe rokavice?« — »Dobrovč jih je dobil iz Ljubljane celo škalljo, ducat. Pa sem si ene vzele.« — »Koliko pa si dal zanje?« — »Nič! Saj jih bo Dobrovč plačal.«

Tak je bil! Časih smo se njegovi dobroti kar smeli. Pa se je tudi sam smejal s svojim verelim, o' skonedolžnim smečom.

Potem v dušnem pastirstvu, v Pliberku,

kjer so redno nastajali najboljše kaplane. Soseda sva bila tedaj, jaz v St. Danijelu. Pa sem hodil en teden v Prevalje, kjer je župnikoval naš oče Kesnar, svet moj, in sta kaplana g. g. Smolej, sedaj župnik v Ameriki, in Maerhofer, velik narodnjak; drugi teden v Pliberku, kjer sta bila kaplana Dobrovč in angliški rajni Šimen Mikl, za njim že tudi rajni Jezerčan Teul. Dekan pa je bil Simon Bauer, zelo učen in inteligen go-spod, ki je imel sicer svoje muhe, a me je zlasti Dobrovč tako previdno poučil o vseh, da mi je po pogrebu tega zaslužnega gospoda dejal g. prošt Randl: »Najboljšega tvojega prijatelja smo danes pokopali.« Me je res imel rad, kakor jaz njega in sem ga pri tem tudi izredno splošval.

Prišel sem v plibersko kaplanijo, pa smo preračevali to in ono, kar nam je bilo posebno pri srcu, potem pa šli v gostoljubno hišo g. notarja Svetline. Ko je Dobrovč odšel v Celovec, mi je gospa notarjeva nekoč rekla: »Zadnjič sem vprašala moža: Kaj pa župnik Meško zdaj tako porcdkoma pride v Pliberk? Pa mi pravi: Saj vendar veš, da g. Dobrovč ni več tukaj.«

Dobrovč je bil sin savinjskih planin. Zato je ljubil planje kakor vsi Savinjan — saj so po vsakih počincah, ko so se vrnili v Celje, govorili samo o planinah! Mi smo jih gledali le od daleč in tedaj se nisem vedel in umeval, kako moč imajo gore do človeškega srca. Spoznal sem to šele na Koroškem — zdaj tudi jaz ne bi mogel več živeti brez njih! Šla

šte izven uradnih ur 91 Din, za prenašanje pošte 4368 Din. — Enaka služba je razpisana v Vurbergu pri Ptuj (II-1). Jamstvo 1000 Din. Letni prejemki: redna plača 9000 Din, doklada 4500 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din, za selško dostavo 10.764 Din. — Prošnje s prilagami naj se vlagajo na pošto ravnateljstvo v Ljubljani do 25. aprila 1927. Med prilagami mora biti tudi potrdilo krajevne oblasti (županstva), da ima prosilec zagotovljene prostore za pošto, kakor pravi člen 16 pravilnika o pogodbenih državnih poštah.

★ **Avtomobilni promet preko Podkorenškega sedla** (1073 m) v Avstriji je radi raztrgane ceste na avstrijski strani radi lanske povodnji nemogoč. Ko bo cesta popravljena, bomo poročali.

★ **Prenovljen brod**, Pod Ptujem je preko Drave brod, ki veže Spodnje Dravsko polje z Zavrčem in s Hrvaško. Ta brod je lanska povodenj pokvarila tako, da so ga morali odstraniti iz prometa in so ga popravljali do sedaj. Brod je dobil dva železna nova čolna, novo železno vrv in je sploh opremljen ter prenovljen tako, da bo lahko kljuboval deset in desetletja valovom Drave. Brod pri Zavrču bo izročen te dni na veliko veselje prebivalstva zopetnemu prometu.

★ **Podpornemu društvu slepih**, Ljubljana, Wolfova 12, so darovali: Dr. France Lokar, Ljubljana, iz neke kazenske poravnave, Din 100; g. Ivan Banko, Ljubljana, Din 50; Savinjska posojilnica, Zalec, Din 100; Hranilnica in posojilnica Sv. Anton Din 25; g. Davorin Vukšinič, Velika Nedelja, Din 20; g. Ivan Banič, Brežice, nabrano z nabiralno polo, Din 316; neimenovana, Planina, Din 125; g. Ivana Seunig, Ljubljana, Din 100; neimenovana, Braslovce, Din 20. Vsem plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala! — Odbor.

★ **Dražba lava**, Lova občin Bloke in Sveti Vid nad Cerkljico se bosta oddala na javni dražbi v zakup za dobo od 1. junija 1927 do 1. aprila 1932, in sicer prvi na uradnem dnevu okrajnega glavarja v Ložu v torek 17. maja, ob 11 dopoldne, drugi pa v ponedeljek 16. maja ob 9 dopoldne v uradu okrajnega glavarja v Logatcu. Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem glavarju v Logatcu med uradnimi urami.

★ **Nosečim ženam in mladim materam** pripomore naravna »Franz-Josef«-grenčica do urejenega delovanja želodca in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »Franz-Josef«-vodo v premošnjih slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkujoče sredstvo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 8823

★ **Nogavice najceneje v trgovini Dobeie**, Pred škofijo 15.

★ **Angleške prevode in iz drugih tujih jezikov ali v te oskrbi ceno in hitro**: dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 6, poslojpe Ljudske posojilnice.

★ **Ribiške priprave, orožje in streljivo**, lovske potrebščine ter vsa popravila pri puškarju F. K. Kaiser, Ljubljana.

★ **ITO** — zobna pasta najboljša.

★ **Rogaška Slatina** je najceneje in najudobnejše zdravilišče za ozdravljenje žledčnih in črevesnih bolezni posebno v času pred glavno sezono. Zahtevajte prospekt!

Ljubljana

© **Mestnemu magistratu!** Odkar so lansko leto zgornji del desnega hodnika v Zvezdarski ulici razdrli in takega pustili, nastajajo tam ob slabem vremenu cela jezera. Splošna želja je, da se še ostalo okroglo kamenje odstrani in cel hodnik asfaltira. To bi se izvršilo najlažje sedaj, ko zvišujejo pločnike v sosednji Trubarjevi ulici. Potrebno je tudi tlakovanje prehoda preko Trubarjeve ulice. — Več prizadetih.

sva nekoč proti večeru iz mesta proti postaji (skoraj pol ure). Kar Dobrovo nenadoma postoj, se zagleda gor po Podjuni in pravi: »Poglej, kako krasno!« Nebo gori nad Celovcem je bilo kakor s prozorno, čudovito mehko krvjo zalito. Gorovje za Kamenom proti Medgorju gori, tisti navpični kribi ob Dravi med Grabštajnom in Galicijo, pa so ostro rezali v to okrvavljeno zaveso. Stala sva, gledala, občudovala, kar ločiti se nisva mogla. In vsa tista nežna večerna krasota je kakor iz ogledala odsevala z zdravega obraza Dobrovočevega. Tedaj sem videl, kako nežna, pesniška duša je.

Potem pri glavni mestni župniji Sv. Ilja v Celovcu. V Celovcu je bil tudi tajnik »Katoliškega političnega in gospodarskega društva«. Radj smo zahajali k njemu, da nam je povedal, kaj se snuje in kuje v Celovcu. Med vsem, kar sva govorila, snovala in zidala ob tistih obiskih, mi je najživeje v spominu tale dogodek: Bil sem pri njem malo pred sv. Rešnjim Telesom. Pa pride lepo majhno dekletce in pravi: »Herr Katechet, bitte, darf ich auch als Ehrenwache beim Allerheiligsten mitgehen?« (Prosim, gospod katehet, ali smem biti pri procesiji med častno stražo pri Najsvetejšem?) Dobrovo jo gleda, premišljuje, pa pravi prijazno, a odločno: »Ja, darfst.« Še danes vidim, kakšna nebeška radost se je razlila ob tem dekletcu čez lepo obličje. Ta dogodek sem gledal v duhu ves čas pri pogrebu, ko so otroci, zlasti črnske deklice, jokali tako neotlačno, kakor jih nisem videl in slišal jokati še pri pogrebu nobenega duhovnika.

© **Umrla je** včeraj gospa Katarina Čampa v 62. letu starosti. Pogreb se bo vršil v petek ob dveh popoldne iz Bohoričeve ulice 33 na pokopališču k Sv. Križu. N. v. m. p.!

© **Rokodelski dom**. Pevski zbor v Rokodelskem domu pod vodstvom g. prof. Marka Bajuka ima redne pevske vaje ob torkih in četrtkih. Naj se današnje vaje, ki je ob 8 zvečer, zanesljivo udeležijo vsi gg. pevci!

© **Društveni sestanek »Svete vojske«** in dramatičnega odseka se vrši danes ob 8 zvečer v klavirski sobi moškega učiteljskega središčnega dnevnim redom: 1. Razvoj in stanje alkoholne prepovedi na Finskem. Predava J. Lindi. 2. Recitacija »Vstajenje«. Gd. Rovanova. Vabljen in dobrodošel je vsakdo!

© **Umrla je** včeraj zjutraj gospa Pavla Levec, rojena Mrak, vdova dvornega svetnika. Svetila je večna luč!

© **Radio-klub** bo danes zopet polnil akumulatorje. Tisti člani, ki so s plačanjem članarine na tekočem, naj prinese svoje akumulatorje na velesojm g. oskrbniku Logarju.

© **Kolesarska nesreča**. Na veliko nedeljo je neznan kolesar podrl na Dolenjski cesti gospo Ivanko Deržičevo, ženo Ranzingerjevega skladiščnika. Kolo je podrl ženo na tla ter ji poškodovalo desno roko. Ker je bila poškodba na videz neznatna, se zanj ni brigala, toda ker so se pojavili znaki zastrupljenja, je morala iskati pomoči v bolnici.

© **Požar na Golovcu**. Posestnik Josip Kastelic iz Hradeckega vasi je opazil, da je listje in suhljad v parceli posestnice Marije Šiške prišlo goriti. Obvestil je o tem stražnika, nakar je ta s pomočjo več drugih oseb pogasil ogenj. Zgorelo je kakih sto kvadratnih metrov suhljadi in je škoda malenkostna.

© **Kaj vse krađejo**. Gospej Rozaliji Kopčevi je neznan zlikovec odnesel 300 Din vreden oleander.

Maribor

□ **Sattnerjev zbor**. V zadnjem poročilu smo čuli o postanku njegovega zbora kakor tudi o njega duši P. H. Sattnerju. Danes pogledimo repertoar tega zbora. Ta obsega najpriprostejši Hribarjev pesem in najbolj moderno Hochreiterjevo, Premrlovo, Kimovo kompozicijo. Proizvaja maše Gruberja, Rennerja, Rheinbergerja in Reficeja. Mozart in Beethoven se družita z Mittererjem in Filkejem. Sattner in Jobst, Bunc in Gerbič, Foerster in Bervar, sploh kdo bi vse našteval: skratka, kar je lepega v slovenski in svetovni cerkveni literaturi — vse najdemo v repertoarju frančiškanskega zbora. Sattnerjev arhiv ima nad 300 latinskih maš — rabi pa samo eno tedensko uro za vaje. Vsak petek točno od 6 do 7 so vaje — niti minute več in s tem Sattner izhaja. Čas se pa tudi temeljito porabi in ne spregovori se nobena beseda, ki bi bila odveč. Zanimivi so trije stereotipni Sattnerjevi stavki pri vajah, ki tudi zaležejo v polni moči: »Prosim pazite, da ne izgubimo časa s ponavljanjem!« — »Saj note znamo peti, pazimo tudi znamenja, saj je vse napisano!« — »V pianu se izkaže zbor, vpiji znajo tudi drugod!« In ko je v eni vaji, k večjemu v dveh prepeta in našuširana najtežja latinska maša, reče: »Hvala za nocoj!« in z zadovoljnim smehom na licu zapre partituro. Tak je Sattner kot dirigent. Pod njegovo taktirko je pel svoje dni Betetto, Rijavec, Križaj, pokojni Drvota in vsak pevec s ponosom prizna, da je pel pod Sattnerjem in da se je pri njem ogromno naučil. Tudi Maribor z zanimanjem in veseljem pričakuje nedelje, ko se mu bo prvič predstavil ta širok Slovenije znan zbor ob izvajanju velike Beethovne Cdur maše v baziliki Matere Milosti. Ni dvoma, da bo Maribor pozdravil zaslužnega skladatelja in njegov idealni zbor s polnočestvilo udeležbo pri koncertu. Vstopnice pri g. Höferju in v Cirilovi prodajalni, na dan koncerta pa pred glavnim vhodom.

Pa je prišel slovenski vpis krsta dr. Brejčevega otroka. Nemci so zagnali krik, kakor bi se Celovec podiral. In Dobrovo se je moral umakniti, za kanonika (mestnega kaplana) v Velikovec so ga poslali. Tam je deloval zlasti pri posojilnici, v narodnem oziru pa je nadaljeval svoje idealno delovanje v Pliberku in Celovcu. Od tam je prišel leta 1913 v našo lepo, gorato Crno.

V narodnem oziru je bil Dobrovo kremen, ki se ni dal nikoli upogniti, niti premakniti ne. Za plehke kompromise je bil nedostopen. Nikoli pa nisem opazil pri njem mržnje in sovraštva proti drugim narodnostim. Bil je pač plemenit, vzoren duhovnik po Srcu Jezusovem, zato tudi na vse strani pravičen.

Mnogo je pisal v »Mircu«, zlasti pod uredništvom blagega g. Rozmana, ki si je znal pridobiti s svojo dobroto večje sotrudnike. A ni imel samo besed za svoj narod, tudi daroval, žrtvoval je zanj. Kupil je menda vsako slovensko knjigo. Če ni bila zanj ali je videl, da bi bila drugim bolj potrebna, jo je komu podaril. Ob vseh drugih čednostih sem cenil na njem zlasti to, da mamona ni ljubil, ne ga iskal in kopičil. Ne vem, a sodim, da je umrl ubog. In prav ta nesebičnost mu je pridobila srca ljudstva. Ko smo se peljali v petek Zalosine Matere z avtom iz Slovenjgradca v Crno, je bila cesta proti Crni res črna žaluzjočega ljudstva, ki je hitelo na pogreb. Mnogoč, kakor jih Crna pač že dolgo ni videla, zastopniki oblasti in vseh korporacij s Prevalj, iz Mežice, Crne, dekani iz Pliberka, s Prevalj in Zih-

□ **Ljudska univerza**. V petek 22. aprila nadaljuje g. prof. Dolar započeto temo o »Zgodovini etičnih struj in jo zaključiti. — Glede zagrebškega izleta se naznanja, da se vrši za nas Slovence operna predstava v nedeljo zvečer in to vsled tega, ker gostuje v soboto zvečer svetovnoznan pevec berlinske opere Hrvatica gospa Schwarz v »Toski«. Izletnikom je dana možnost tudi to opero slišati, vendar se je treba za to opero še posebej in takoj priglasiti (nž. Kukovec, Gosposka ulica 2). Odhod je s popoldanskim brzovlakom in se zberejo vsi izletniki pred kolodvorom. Odhod iz Zagreba je ob 22.40. Izjemoma se sprejme še nekaj oseb.

□ **Nova godba v Mariboru**. Kat. slovensko izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru si je ustanovilo novo godbo na pihala. Godba je prvič že prav dobro igrala na velikonočno nedeljo zjutraj pri Vstajenju. Nova godba bo zelo dobrodošla pri raznih prireditvah izobraževalnega društva.

□ **Prevoz**. V sanatoriju v Gradcu je umrl trgovec iz Vrčca g. Jerij Kern. Krsto so prepeljali v torek v Maribor in iz Maribora jo je spremljal ravnatelj pogrebnega zavoda na graškem pogrebem avtomobilu.

□ **Glavno in šolsko cepljenje** za občini Lažarsberg in Krčevino pri Mariboru se vrši v petek 22. aprila ob pol 11 dopoldne v prostorih krčevinske šole. V petek 29. aprila se vrši v istih prostorih in ob istem času revizija ceplencev. K cepljenju je prinesli: 1. otroke, rojene v letu 1926, 2. otroke, ki iz kakršnega koli vzroka še sploh niso bili cepljeni, a so starejši od šest mesecev.

Celje

□ **Somišljeniki iz celjske okolice!** Na Belo nedeljo 24. aprila se bo vršil v Celju v vrtni dvorani hotela »Beli volč« shod somišljenikov SLS iz bližnje in daljne celjske okolice. Na shodu bo poročal med drugim narodni poslanec g. dr. Jakob Hodžar. Shod je napovedan za osmo uro radi tega, da se ga lahko udeležijo tudi oni, ki prisostvujejo ob sedmih sv. maši v opatiji. Protj potvorjenim vestem, ki jih širijo nasprotniki o delovanju naših poslancev, je najboljšo sredstvo odkrita beseda poslanca. Skrbite za to vsi, da bo udeležba lepa, polnočestvilo!

□ **Kuharski tečaj za dekleta**. Orliški krožek namerava prirediti v mesecih avgustu in septembru 1927 v Celju kuharski tečaj za dekleta. Tečaj bi se vršil samo ob večerih. Za udeležbo se je treba prijaviti do soboto, dne 23. aprila med 1 in 2 v prostorih krožka v prvem nadstropju hotela »Beli volč«. Tečaja se morejo udeležiti samo dekleta krščanskih organizacij, oziroma dekleta krščanskega mišljenja vobče. Stroški tečaja bodo malenkostni in je tako zlasti revnejšim dekletom omogočeno, da se izvežbajo v kuharski umetnosti.

□ **Tajništvo SLS** se je preselilo iz dose-danjih prostorov pri »Belem volcu« v novo preurejene prostore v hišo Ljudske posojilnice, Cankarjeva ulica 4, ter je odprto zaenkrat za stranke vsak dan od 8 do 12 in od 15 do 18. Vhod je levo od glavnega vhoda v hišo Ljudske posojilnice. V istih prostorih se odslej nahaja tudi celjska podružnica upravnštva in uredništva »Slovenca«. Podružnica upravnštva sprejema naročila na »Slovenca«, inkasira naročnino za ta list in sprejema inserate. Podružnica uredništva skrbi, da posveča »Slovenec« dovoljno pažnjo dogodkom v Celju. Somišljenike vabimo, da se živahno poslužujejo te svoje ljudske pisarne ter jo v nje stremiljenjeh podpirajo.

□ **Težave celjskega davčnega urada**. Gospodarska kriza se ne ustavi niti pred vrati naših davčnih uradov, ki morajo včasih sami čutiti, kaka težava je s plačili. Tako se je n. pr. včeraj oglašil na celjskem davčnem uradu sodni organ v poslanstvu eksekutorja in hotel v korist sodne uprave zarubiti urad za 18.000

polja na Koroškem, 16 drugih duhovnikov — in to v času najhujšega dušnopastirskega dela in ob slabem vremenu — vse šole — in nad vsemi nehlinjena, globoka žalost za pokojnikom. Še nebo se je solzilo, solzilo z vso cerkvijo, moškimi in ženskami, odraslimi in zlasti z mladino, ki je na glas jokala, da ne bi mogla za očelom in materjo obupneje...

Slišali smo zadnje čase, da naš prijatelj Dobrovo boleha. A nismo pričakovali, da nas bo zapustil tako naglo. Ko je bil vendar vedno tako krepak, cvetoč, vever in vesel, mož v najlepših letih, šele v 54. letu...

Zdaj spliš v naši lepi, planinski Črni, ti verni sin planin. Kraj tvoje groba stoje resni, nemi čuvaji, gore, ki si jih tako ljubil. Smreke na njih ti pojo pesem uspavanko in gorski potok ti šumi v tih, tesni dom večno svoj spev, zdaj tiho žuboreč, zdaj bučno in grozeč. Nad grobom pa razprostira svoje usmiljene roke večni veliki duhovnik Kristus Gospod, ki te je že sprejel v svoje naročje ter ti, zvestemu služabniku, že dal večno plačilo.

Počivaj v miru, zlata duša! Na svidenje nad zvezdami!

Pozor! Gospodinja **Pozor!**
Ali ste že preizkusile svetovno znano čistilno in polirno sredstvo
FURMOTO za pohištvo, klavir, usnjene klubske garniture i. t. d.
Ako ne, poizkusite in uverite se bodele o njegovih vrlinah!

dinarjev. Kako so se pomenili, ne vemo, a zanimivo je, da niti finančna uprava ne more več kriti pravočasno svojih obveznosti. Kakor čujemo, pa čaka celjski davčni urad še druga šiba. Ker ne plačuje redno najemnino, mu bo sedanji hišni gospodar tja na jesen odpovedal prostore!

□ **Borza dela razglasa**: I. Dela iščejo: Moški: 2 oskrbnika, 47 majerjev, konjarjev in hlapcev, 4 vrtnarji, 52 rudarjev, 4 kamnoseki, 1 pekar, 1 kovačev, 7 ključavničarjev, 2 kletarja, 5 železnarjev, 6 zlatarjev, 1 lopatilovodja, 2 mehanika, 4 elektromontarji, 28 mizarjev, 7 koljarjev, 3 kolarji, 1 žagar, 3 sedlarji, 1 torbar, 3 tkalci, 9 krojačev, 10 čevljarjev, 1 klobučar, 3 minarji, 15 pekov, 2 slaščičarja, 1 mesar, 2 natakarja, 8 zidarjev, 2 zidarska polirja, 2 tesarja, 2 slikarja-pleskarja, 9 strojnikov-kurjačev, 13 slug, čuvajev, vratarjev, 9 trgovskih sotrudnikov, 7 šoferjev, 4 kočijaži, 83 težakov, 12 pisarniških moči, 1 bolniški strežnik, 10 vajencev. Ženske: 1 hotelska kuharica, 16 natakaric, 4 prodajalke, 5 kuharic, sobaric in služkinj, 4 kontoristinj. — II. Delo je na razpolago: Moškim: 13 poljedelskim delavcem in hlapcem, 3 vrtnarjem, 40 rudarjem, 50 kamnosekom za izdelovanje granitnih kock, 2 pečarjem, 1 strojnemu ključavničarju, 1 kleparju, 1 železovljarju, 1 lopatilovodji, 10 mizarjem, 2 koljarjem, 1 sedlarju, 1 strojnemu tkalcu, 17 krojačem, 2 čevljarjem, 1 peku, 1 slaščičarju, 13 zidarjem, 2 tesarjem, 1 šoferju, 16 dinarjem-težakom, 1 hišniku, 13 vajencem raznih strok. Ženskam: 21 kmečkimi delkam, 2 kuharicam za restavracijo, 2 natakaricam, 19 kuharicam, sobaricam in služkinjam, 1 vajenki za štepanje.

Tržič

Naše gospodarsko življenje. Naša »Hranilnica in posojilnica« je imela v pretečenem letu skupnega prometa nad dvajset in pol milijona dinarjev, vlog na hranilne knjižice nad dva milijona in dvesto tisoč dinarjev brez onih na tekoči račun, posojil je dala nad en milijon dinarjev. Ves ta denarni promet je bil v korist našemu obrtništvu, delavcu in kmetu. Za predilnico je danes pri nas eno najlepših podjetij usnjarska in čevljarška za druga »Runo«. V pretečenem letu je imela ta druga denarnega prometa nad trideset in pol milijona dinarjev. Sedaj zaposluje trideset delavcev in tri uradnice. Ker je postala nekdanja Malijevje usnjarna in Devova tovarna premajhna, je prav te dni kupila »Runo« od g. F. Deva njegovo tovarno z vsemi objekti in stroji. Kakor slišimo, namerava v kratkem tovarno še enkrat tako povečati in montirati turbino s 32 konjskimi silami. Leta 1925. je začela združba s par delavci, letos sta ji pa že dve delavci premajhni. — Našim čevljarjem bi bilo priporočiti, da si tudi ustvarijo kako skupno organizacijo, podobno kakor je »Runo« za usnjarsko. Pri današnjih razmerah ne more čevljarjem drugi pomagati kakor le naše delo in naše gospodarske organizacije. Sila bo primorala vse preostali slej, da se bodo morali okleniti naših organizacij, ali pa bodo utonili v sedanjem težkem gospodarskem boju. Kakor je usnjarije rešila le krščanska roka in le krščansko gospodarsko delo, tako bodo tudi drugi stanovi našli prečitev le pod tem okriljem. — Poleg usnjarske in čevljarje obrti je v Tržiču zelo stara in razvita tudi kovarska obrt posebno za kose, srpe, seldre in podobno. Na tem polju smo tudi v zadnjem letu doživeli sijajen napredek. Tovarnar za kose Kajetan Ahačič je napravila kvalitativno in kvantitativno velik korak naprej. Skoro noč in dan ropotajo njene klavirje; izdelali so dobili lepa priznanja na vseh razstavah v Jugoslaviji in so znani kot prvovredno blago tudi v inozemstvu. Podoben napredek zaznamuje v preteklem letu tudi tvrdka Niko Ahačič, tovarna za sekire, kline, motike, lopate itd. Pod novim vodstvom je tovarna v preteklem letu obrat potrojila. Tudi napredek v kovinarstvu obrti je razveselil znamenje za delavstvo, ki more to dobiti svoj zaslužek.

Vincencijeva družba. Naj omenimo tudi vzorno delovanje naše Vincencijeve konference za reševanje. Vzdržuje in vodi sirotilišče, dnevno zavetišče za dojenčke in podpira po možnosti vse reveže naše župnije. Do 100 nedolžnih otrok je deležnih dnevno hrane. V preteklem letu je izdala naša Vincencijeva konferenca v karitativne namene samo v denarju 133.606 Din. Zlasti delavskim staršem je ta ustanova velika pomoč pri vzgoji in oskrbi mladine.

Društvo sv. Jožefa je pred petimi meseci prevzelo v oskrbo tudi gostilniški obrat. Niti ene nerednosti nismo doslej opazili pri tem podjetju. 55 ljudi dobiva tu dnevno hrano in vsak najde tu pošteno družbo brez nesmiselnega zapravljanja in pijančovanja.

Kočevje

Smrtina kosa. Na Golniku pri Tržiču je umrl dvajsetletni gđ. Kati Maurovič, hči mestnega stražnika. Pobralla jo je sušica. N. v. m. p.!

V Šalki vasi je umrl 17. t. m. znani krošnjar Matija Herbst, brat brivca g. Herbsta iz Kočevja. Pokopali so ga v torek, 19. aprila.

Samoumor? Na velikonočno nedeljo zvečer okrog 11.—12. ure je neznan kam izginil orožniški narednik Andrej Blažič. Vstal je iz postelje in odšel samo v spodnji obliki, medtem ko so še vsi spali. Šele ko se je žena g. Blažiča zbudila, je pogrešila soproga. Išče ga povsod, toda zaman. Obvestili so takoj orožništvo, ki je preiskalo gozdove hiše in Rinžo, toda brezuspešno. Narednik Blažič je bil mirnega značaja, priden in delaven v službi ter z ljudmi priazen. Star je okrog 50 let bol majhne postave in sivih las. Zadnje dni je postal zelo melanholičen in zmeden ter motnega pogleda. Ni to izključeno, da je storil to iz zmedenosti. Baje je zapustil tudi pismo, kjer pozdravlja ženo in otroke; on da gre v smrt radi neozdravljive bolezni. Zapustil je ženo in štiri nedoročile otroke. S prizadeto rodbino globoko sočustvuje celo mesto.

Ptuj

Krajna skupina nižjih poštnih uslužbenec priredi dne 8. maja veliko javno dobrodelno tombolo z mnogimi lepimi dobroti. Glavni dobitek so pohištvo, drva, blago itd. Ker se čisti dobitek porabi samo za podporo bolnim članom in njihovim družinam, se prosijo občinstvo za blagohotno nakljejnost.

Slovenska krajina

Zadeva tretjega sodišča v pravi luči. Ko je tako »Jutro«, kakor naši domači listi pisali, da je sodišče v Sv. Juriju gospodarska zahteva severozapadnega dela Slov. Krajine, smo bili mi edini, ki smo naglasili na tem mestu, da se skriva v vsem prizadevanjem strankarsko politični namen in smo izrazili svoje mnenje, da je edino primeren sedež za morebitno novo sodišče Gornja Lendava. Nadaljni razvoj dogodkov je trden dokaz za naš

trditve. Končno besedo v tem oziru pa so izrekle »Novine«, ki vedo poročati o zakonskem načrtu, ki predvideva sodišče v Gornji Lendavi, vse prizadevanje za sodišče v Sv. Juriju pa pripisuje gospodi pri SDS.

»Nepilap« prenehal izhajati. Bivši neodvisni gospodje so se v zadnji številki poslovlili od naročnikov svojega lista. Razmere so postale tako neugodne, da jim je izdajanje »Nepilapa« onemogočeno. Mislimo, da razen maloštevilnih naročnikov, ki so že poravnali naročnino, za listom ne bo nihče zaloval.

Velika Polana. Na Cvetno nedeljo nam je g. duh. svet. p. Ladislav, kapucin iz Ptuj, blagoslovil novi stranski oltar, lepo delo kiparja Ivana Sojca iz Maribora. Posebno ugajata oba reliefa sv. Antona Pad. in sv. Donata. Na veliki četrtki pa smo pripeljali dva nova zvonova livarne Bühl iz Lendave v Malo Polano, od tam pa na veliki petek v slovesni procesiji, katere se je udeležilo vse, staro in mlado, k cerkvi. Dva, štirivprezna zvonova, ki sta bila bogato okrašena z velikima zastavama v narodnih barvah, sta vzbujala splošno pozornost. Pevec so zvonovom, katere je v Mariboru blagoslovil stolni prost g. M. Matek, zapeli dobrodošlico, domači duhovnik pa je spregovoril par besedi v pozdrav. Nato pa se je pričelo obhajanje zvonov. V soboto so pri slovesni maši že vsi trije slovesni zapeli. Veselje ljudstva je bilo nepopisno. Vsi smo polni hvalaščevij do trdnice Bühl, ki je vtila tako lepo ubrana zvonova po primerni ceni, posebno pa še do naših vrlih Amerikancev, ki so nam nabavili oltar in zvonova. Bog jim povrni!

Tečaj za vezenje. Tvrda šivalnih strojev »Singer« je priredila v Dobrovniku v hiši gostilničarja Topolaka učni tečaj za vezenje. Tečaj je bil brezplačen, dostopen pa le lastnicam »Singer« strojev. Razume se, da so te, tako dekleta kakor žene, izrabile ugodno priliko in se tečaja prav pridno udeleževale. Uspeh je popolnoma zadovoljiv.

buraši zaigrali »Giovinezze«. Orožniki so hitro pokrbeli, da je občinstvo ubogalo. Tistim, ki se niso hoteli pokoriti, so s silo metali pokrivala z glav. Tedaj se je tudi zgodilo, da je orožnik strgal slovenskemu fantu rdeč nagelz s prsa. No, tamburaši so res zaigrali »Giovinezze«, kakor so jo pač znali. Prej omenjeni brejski učitelj pa je javno zagrozil, da bo razpuščeno vsako društvo ali tamburaški zbor, ki ne bi dobro znal fašistovske himne. Pripomniti je še treba, da so se istega dne vršili čisto nemoteno vsi številni plesi, ki vodijo ljudstvo v gospodarsko in moralno propast, pametna prireditelja na Brjah pa se ni mogla do konca vršiti, dasi je bila prej dovoljena. Ali so taka početja znaki dvatisočletne kulture italijanskega naroda?

Cerkveni vestnik

Vojska molitve za Afriko. »Nepregledno velika je moč molitve, in mi niti ne slutimo, kaj vse premoremo z molitvijo. (P. Mešler, D. J.)« Ali se ne bomo poslužili te velike moči k večji časti Božji in za zveličanje duš? Poseben namen za to ima tako imenovana »Vojska molitve za Afriko«, katere se opravlja vsako leto pred praznikom Varstva sv. Jožefa. Naj se ji vsi pridružijo, bodisi vsak sam zase ali pa s celo družino. Letos se prične ta lepa devetdnevna dne 28. aprila, ravno na praznik Marije Matere Dobrega Sveta. Prosimo Mater Božjo, da se nam pridruži ter izroči naše goreče molitve za spreobrnjenje Afrike presvetemu Srcu svojega Božjega Sina. Priporočaj te tudi drugim to pobožnost in naročite ti namen »Molitve« k presvetemu Srcu Jezusovemu za spreobrnjenje Afrike. Dobijo se zastoj in kolikor kdo hoče pri družbi sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Miklošičeva cesta 3. Samo za poštnino prosimo poslati mal znesek. Tej molitvi je priložen tudi mali listič, katerega se lahko vsakdo posluž, kdor želi biti deležen velikih duhovnih dobrot te devetdnevne.

Glasba

Koncert Vide Jerajve in Jadvice Požene-
love, ki se je prestavil od dne 7. aprila na 25. se mora ponovno prestaviti in to vsled tega, ker se vrši dne 25. t. m. predavanje slavnega turista Dr. Kugyja. Nepreklicno pa se vrši ta koncert prve dni meseca maja. Natančnejši datum objavimo v prihodnjih dneh.

Orkestralno društvo Glasbene Matice ima v petek, dne 22. t. m. obvezno polnoštevno vajo za vse člane. Večja se koncertni program za nastop 9. maja. Po vaji važen razgovor zaradi koncertne turnee.

Novo Marijine pesmi Fr. Marolta so izšle. Cena posameznemu izvodu 12 Din, od 6 izvodov dalje po 8 Din. Dobe se pri skladatelju, Stari trg 3-II., Ljubljana.

Povsod Boga. Za mešani zbor po francoskem napevu priredil St. Premr, izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani; cena izvodu 1,50 Din. Ta veličastna himna se je pri nas zelo priljubila in se poje pri slovesnih cerkvenih prilikah. Ker je za to skladbo od naših cerkvenih zborov vsestransko zanimanje, zato jo je omenjena knjigarna izdala in je sedaj na razpolago cerkvenim pevcem in zborom.

Knjige in revije

»Kralj Samo«. Ravnoletar je v Celju dotiskan prvi snopič epa »Kralj Samo«, obsegajoč prvi spev, 32 strani, cena 5 Dn. Napisal in izdal dr. Ivan Šanda, p. Rogatec, kamor se pošiljajo cenjena naročila.

Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino. VI. letnik. Ljubljana 1927. 89. 300 strani. Naroča se pri upravi (Ljubljana, Univerza) ali pa v knjigarnah. Cena 80 Din. Pravkar izšli 6. letnik ima sledečo bogato vsebino: P. Skok: O zamjeni vlt. u z sl. y. — Fr. Ramovš: Razvoj psl. e v slovenskih dolgih zlogih. — Isti: O naravi psl. tort. in ter. v praslovenščini. — R. Kolarič: Nosni vokali v prvotni slovenščini. — J. Kelemina: Kraljeva imena iz spodnjepanonske marke. — Fr. Šturm: Refleksji romanskih palataliziranih konzonantov v slovenskih izposojenkah. — Fr. Ramovš: O kajk-čak, prehodu d v j. — A. Breznik: Popovitev Specimen vocabularii vindocarniolici ter Pohlino Glossarium slavicum. — M. Rupel: Trubarjevi Arilkuh. — I. Prijatelj: Klasje. — Fr. Kidrič: Prešerni od konca 15. do srede 16. stoletja. — M. Premrov: Vatikanski dokumenti iz 1603—21 o vladiki Hrenu in cerkveni vizitaciji Kranjske 1607—8. — M. Kos: Rimana pesem o ustanovitvi Jurklostra vojvodu Leopoldu VI. — Male vesti. Fr. Ramovš: Prof. Rajko Nahligal. 1877—1927. — Fr. Kidrič: Ob Šlebingerjevi petdesetletnici. — P. Skok: Država — dežela. — Isti: Kupljenik-Kupeljnik. — Fr. Ramovš: Dudlebi — Teindles. — Isti: Opomba k škofjeloškemu refleksu za e. — A. Gspan. Vrba od Prešernovih časov do danes. — Fr. Kidrič: Kasteljeva prošnja za dovolitev Čbelice. — Fr. Ramovš: O postanku slovenskega dialektičnega sunce. — Fr. Šturm: Dodatek k razpravi: »Refleksji rom. palataliziranih konzonantov v slov. izposojenkah.« — M. Murko: Matija Čop v Lvovu. — Fr. Ramovš: K razlagam o postanku glagola morati. — J. Šlebinger: Bibliografija.

Ljubljanske gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Cetrtak, 21. aprila: Zaprti.
Petek, 22. aprila: LUMPACIJ VAGABUND. Red C. Sobota, 23. aprila: TI IN JAZ. Red D.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Cetrtak, 21. aprila: MADAME BUTTERFLY. D. Petek, 22. aprila: Zaprti.
Sobota, 23. aprila: TAJDA. Red E.
Nedelja, 24. aprila ob 15. uri pop.: MADAME BUTTERFLY. Izven.
Nedelja, 24. aprila: ob pol 20. uri zvečer: ORLOV, operela, izven.

Puccini »Madame Butterfly«. Ta izredno priljubljena opera nesmrtnega italijanskega komponista G. Puccinija se poje danes v četrti zvečer v ljubljanski operi z go. Lovčevom, gg. Banovcem in Mitrovčevom v glavnih vlogah. Kakor vidimo, so te vloge popolnoma na novo zasledene, nova je tudi režija, katero je za največjo skrbjo pripravil član opere g. Anton Šubelj. Predstava se vrši za abonente reda D.

Solarske predstave v ljubljanski dramli. Tekom prihodnjih tednov priredi uprava Narodnega gledališča v Ljubljani v dramskem gledališču par mladinskih popoldanskih predstav z izredno nizkimi cenami. Sedež v parterju ter v ložah I. reda so po 6 Din, sedež v balkonskih ložah na balkonu in galeriji so po 4 Din, stojišča pa po 2 Din. S temi otroškimi predstavami hoče dati gledališka uprava tudi najrevnejšim slojem ljubljanskega

prebivalstva odnosno njihovi mladini, možnost, da morejo posetiti gledališke predstave. Prva taka predstava se vrši v četrti dne 28. t. m. popoldne ob treh v ljubljanski dramli. Vpizori so Goljeva mladinska igra »Triglavska bajka«. Prijave za to otroško predstavo sprejemajo posamezna šolska vodstva ljubljanskih osnovnih in dekliških šol.

Današnja predstava »Madame Butterfly« je popolnoma na novo zrežirana in režiser g. An. Šubelj se je v režiji oziral na dragocena navodila, ki jih je dobil z ozirom na razne japonske šege in Običaje od ge. Marije Skuškovice, rojene Tsuneke Kondo. Gospa je bila tako ljubezniva, da je dala uavodila tudi za prikrivajo japonskih kos'umov, ki so se napravili za nekatere soliste, v prvi vrsti za interpretinjo naslovne vloge ge. Lovčevove. Tako bo ta predstava tudi v tem oziru zanimiva.

Mariborsko gledališče

Cetrtak, 21. aprila ob 20. uri: LOGARJEVA KRISTKA. Ab. C.

Petek, 22. aprila ob 15. uri: ZA NARODOV BLAGOR. Dijaška predstava pri nižnjih cenah.
Sobota, 23. aprila ob 20. uri: LEPA HELENA. Ab. C. Kuponi. Zadnjikrt. Gostovanje ge. Poličeve.

Gostovanje ge. Poličeve v Mariboru. V soboto dne 23. aprila gostuje ljubljanska operna pevka ga. Stelka Poličeva zadnjikrat v operi »Lepa Helena«. Opozorjamo na to gosovanje priljubljene umetnice s pripombo, da bo to zadnja predstava te vesele Offenbachove opere.

Sport

SK Ilirija, tennis-sekcija, naznanja, da so tennis-prostori o'vornjeni. Igra je dovoljena le osebam, ki se izkažejo z izkaznico tennis-sekcije. Načrt razdelitve ur je razbešen na prostoru. Eventualni prizivi radi razdelitve ur naj se naslove na načelnika sekcije. — Načelnik.

Pododbor »Koturske zveze« v Ljubljani pozivlja vsa kolearska društva in klube v Sloveniji na otvoritveno medkлубske kolearske dirke, katere priredel bratska društva »Sora« in »Ilirija« dne 1. maja t. l. ob 14 na progi št. Vid nad Ljubljano—Medvode in obratno. Pozivljajo se vsi gg. člani društva in dirkači k polnoštevni udeležbi.

Klub kolearjev in motoeklistov »Ilirija« v Ljubljani in kolearsko društvo »Sora« v št. Vidu nad Ljubljano razpisujeta za 1. maj t. l. skupne spomladanske otvoritvene medkлубske dirke na progi št. Vid—Medvode in obratno. Start in cilj pri 4.2 km pred gostilno g. Šušteršiča pri »Slepem Janezu«. Prijave sprejemata g. Fran Ogrin, Ljubljana, Gosposvetska cesta 14 in g. Fran Trapečar, št. Vid nad Ljubljano. Zaključek prijav je nepreklicno dne 28. aprila ob 18. Kasneje došle prijave se sprejemajo proti dvojni prijavnini. Bratski klubi se naprošajo, da čim prej prijavijo člane k dirki, da se lahko pravočasno sestavijo startne liste. Po dirki razdelitev nagrad in sportna veselica s koncertom na vrtu g. Šušteršiča. — Odbor »Ilirija« in »Sora«.

ILIRIJA : PRIMORJE 24. T. M.

Nadaljevanje nogometnega prvenstva.

Prvenstvene tekme v Ljubljani se nadaljujejo v nedeljo 24. t. m. s srečanjem med Ilirijo in Primorjem. Predtekmo igra rezervni moštvi obeh klubov. Obe tekmi se vršita na prostoru SK Ilirije, in sicer predtekma ob 14.30, tekma I. moštev pa ob 16. uri.

Prvenstvena tekma Ilirija : Primorje, obenem prvo letošnje srečanje teh dveh ostrih rivalov, bo gotovo zbudila zanimanje tudi med široko publiko. Oba kluba sta danes pač že v dobri formi in v polnem treningu, nedeljski prvenstveni tekmi bosta prinesli najbrže tudi najboljši sport. Prvenstveno tekmovalje v ljubljanskem podzemnem okrožju doseže s to tekmo svoj višek. Jesensko prvenstveno tekmo je dobila Ilirija s tesnim izidom 2 : 1, rezervna prvenstvena tekma je bila brez boja prisojena Primorju.

SVETOVNI ZRAČNI PROMET.

Vsa Junkersova letala, vključno Nemško zračno Hanso, so v lanskem letu prepeljala 110 tisoč popotnikov (v predlanskem 93.600), so prepeljala 1.614.000 kg blaga (665.500 kg) in so prevozila 6.913.000 km (4.801.500 km). Zlasti se je dvignil prevoz blaga. Od nas do meseca je 384.000 km, in si iz tega lahko izračunaj vs o ogromno pot.

Francosko ministrstvo za zračno plovbo je kot lani razpisalo tudi letos velika denarna darila, z 200.000 frankov pričenši; zlasti pridejo pri razdelitvi daril vpoštev hidroplani onih pilotov in graditeljev, ki zboljšajo svetovne rekorde, iz čisto francoskega materiala in s samo francoskimi motorji.

Italijanski državni podtajnik za zračno službo hoče vpeljati letalske šole tudi za ženske, da bodo tudi one v slučaju vojske lahko opravljale zračno službo.

Gora Valerij pri Parizu in ognjenik Etna na Siciliji bosta dobila velikanske svetilnike, ki bodo omogočali ponočni zračni promet. Na Etni bodo dobili potrebno moč z vetrovno turbino.

Francoski aeroklub organizira prvi izlet za zabavo, iz Pariza v Marseille, dalje s hidroplanom v Ajaccio na Korziki, in priključuje temu zračnemu izletu šestdnevno avtomobilno vožnjo po otoku Korziki. Povratek zopet v hidroplanu in aeroplanu.

V lanskem poletju sta porabila Amerikanka Wells in Evans za potovanje okoli sveta 27 dni. V letošnjem poletju hoče ameriški major Gardner ta rekord znižati na 24 dni. Zlasti se hoče poslužiti obstoječih zračnih prometnih črt. Gardner je založnik časopisa »Aviation«.

V Zedinjenih državah Severne Amerike so šteli 1. jan. 1927 zasebna zračna letala in so jih našli 1200. Od teh je bilo lani zgajenih 636, v 39 različnih tovarnah. Nobena teh tovarn ne gradi obenem bojnih aeroplanov; torej so v Ameriki spoznali nepremostljivo nasprotstvo med vojaškim in civilnim zrakoplovom.

Nemci priredijo letos četrto tekmovalje z letali, ki nimajo motorjev. Vrš se ob obali Vzhodne Pruske. Priglasilo se je 27 tekmecev, kar je pač razveseljivo znamenje za to vrsto zračnega prometovanja.

V Sovjetski Rusiji so trije klubi, ki gojijo zračno vožnjo in zračni sport, združeni v Zvezi »Aviachim«. V letošnjem januarju so šteli ti trije klubi 2.500.000 članov, v 32 odeskih.

V Severni Ameriki je Hudsonov zaliv. Tam priredi v letošnjem poletju kanadski vlada raziskovalne polete s šestimi hidroplani; raziskovalni bodo tokove v zalivu pota ledenih gor in bodo pregledali, če so globine, v zemljepisih zapisane, prave.

V Ameriki gradijo dve novi vrsti sportnih letal. Ena vrsta je enosedelnik »Parasol«, tehta 130 kg, obtežaj ga lahko s 100 kg, na uro napravi 110 km, ima 23 KS, stane pa samo 21.600 dolarjev. Druga vrsta je dvosedelnik Mc Carthy, 45 KS,

260 kg težak, možna obtežitev 240 kg, največja hitrost 160 km, najmanjša 65 km, cena gornji primerja.

Byrd je oni ameriški aviatik, ki je prispel lani z aeroplanom na severni tečaj. Rekli smo, da hoče leteti čez Atlantik. No, pri zadnjem poskusu se mu je aeroplan razbil, in bo moral preložiti svoj polet na nedoločen čas. Nasprotno je pa imel Francoz Nungesser s svojimi poskusi popoln uspeh in upa, da bo v maju lahko letel čez Atlantik.

ITALIJANSKE AVTOMOBILNE CESTE.

Dalekosežni so načrti Italije za dviganje avtomobilnega prometa, zlasti za turistične namene. V prvi vrsti hočejo izpeljati načrt, po katerem bodo prvorazredne ceste v skupni dolžini 20.000 km tako izboljšali, da bodo lahko služile bodocemu avtomobilnemu prometu. V šestih letih bodo italijanske avtomobilne ceste tako izpopolnjene — zlasti od Puricellija zamišljene izrecno avtoceste —, da se bo v Palermu ali v Neapolu izstopivši turist s svojim avtomobilom popolnoma varno lahko peljal v Ventimiglia ob francoski meji na Brenner ali pa na polovično višino Montblanca. Stroške vseh teh cestnih gradb računajo na tri milijarde lir, razdeljene na imenovanih šest let.

OLIMPIJSKI ODBOR V MONACO.

Ta teden se vrši v Monaco ob francoski rivi zborovanje Mednarodnega olimpijskega odbora. Dnevni red obsega 19 točk, program je torej zelo obsežen. Razpravljajo mej drugim o razmerju Mednarodnega olimpijskega odbora do mednarodnih sportnih zvez, o definitivnem načrtu za olimpijske igre, o kvalifikaciji atletov na afriških prireditvah. Nato pride na vrsto razpravljanje o onih atletih, ki so po cele mesece na potovanju in ki dobijo za svoje stroške primerno odškodnino. Dalje pridejo na razgovor olimpijske igre v St. Moritzu in Amsterdamu, igre leta 1932 v Los Angeles, dodelitev olimpijskega pokala v letu 1932, olimpijska kolaina, vprašanje igrišč in sportnih prostorov, dodelitev igrig bodočih olimpiad itd. Govorijo tudi o Mednarodni ženski sportni zvezi. Torej prav pester program.

Turistika

Nova planinska koča na Peci. Podružnica Slov. plan. društva »Peca« v Mežici pri Prevaljah si je nadela nalogo, da prepreže z markacijami starodavni koroški mejnik, našo Peco ter postavi na planoti Kajzerca, 1 uro pod vrhom Kordeževce glave (2124 m) planinsko kočo. S tem bo Peca, ki je bila dosedaj le redkokdaj obiskana od turistov, dostopna za vsakega ljubitelja naših planin. Do nove koče bo narejena vozna cesta za dvokolesna vozila ter se tozadevni kuluk že izvršuje. En del članov dela s krampom in moško, drugi pa pomagajo z denarnimi sredstvi, tako da je sedaj že iz Mežice-Polena nadelana pot čez Najbržo do To-maževce koče. Iz Mežice se bo rabilo po tej poti približno 5—6 ur do vrha Kordeževce glave, ki je najvišji vrh Pece. Upamo, da bo koča stala že v letošnji jeseni ter da se tam snidejo vsi oboževalci Pece in njenega jako obširnega in krasnega razgleda.

Saleška podružnica Slov. plan. društva ima svoj letni občni zbor v soboto dne 23. aprila ob 6 zvečer v gostilni Mravljak v Sošanju z običajnim dnevnim redom, med drugim tudi sprejem novih pravil. K točni in obilni udeležbi vabi odbor.

Radovljiska podružnica SPD obvešča svoje člane, da imajo pravico do treh polovičnih voženj po vseh državnih železnikah pod pogojem, da so že dve leti člani SPD. Tozadevne izkaznice se dobivajo pri načelniku dr. Prešernu, sodniku v Radovljici. Društvene izkaznice izdaja g. Slavko Vengar v Radovljici. Članstvo se pozivlja, da plača članarino do 1. julija t. l., ker bi se drugače v smislu pravil zahtevala tudi nova vpisnina.

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 310, Breslau 322.6, Praga 348.9, Frankfurt a. M. 428.6, Brno 441.2, Rim 449, Langenberg 468.8, Berlin 483.9, Dunaj 517.2, Varšava 980.

Cetrtak, 21. aprila.

Zagreb: 20.30 koncertni večer, 21. plesna godba. — Breslau: 20. koncert na harjo, 21. stare in nove balade. — Praga: 20.40 koncert, 21.30 literarna ura, 22.15 zabavna glasba. — Frankfurt: 20.15 prenos iz Kassela: Elsa Hesseuauer predava iz modernih pesnitev s sodelovanjem komornega tria državnega gledališča v Kasselu, 21.15 klasične arije, nato do 24.30 plesna godba. — Brno: 20. koncert, 21. prenos večernega koncerta iz kavarne Rosenbreier. — Rim: 20.45 Grande Serata per la ricorrenza della Festa Nazionale. — »Dies Natalis Urbis.« Legia latina di E. Amalfarte. — Selezione dell'Opera »Il Barbiere di Siviglia« di G. Rossini. — Langenberg: 20.15 vesela ura, 21. sinfonični koncert, 22.30 koncert (prenos iz Kaiserhofa, Münster). — Berlin: 20.30 lirika današnje dobe: Joh. R. Becher, 21.15 komorna glasba, 22.30 plesna godba. — Dunaj: 20.05 sonatni večer. L. v. Beethoven, 21.15 večer ljudskih pesmi nemškega Volksesangsvereina: Ples in plesna pesem v narodu, nato športna poročila. — Varšava: 20.30 koncert.

Petek, 22. aprila.

Zagreb: prenos opere iz zagrebškega narodnega gledališča. — Breslau: 20.15 »Der unbekannte Beethoven«, koncert šleskega deželnege orkestra, 22.15 esperanto. — Praga: 20.40 zabavna glasba, 21. literarna oddaja, 21.30 koncert. — Frankfurt: 20.15 koncert komorne glasbe, 21.15 prenos iz Kassela: operne melodije od včeraj in danes. — Brno: 19.15 A. Dvořak »Jakobinece« opera. — Rim: 20.45 Serata di Musica Leggera. — Langenberg: 20.30 ruski večer, 22.20 prenos koncerta iz kavarne Handelshof, Essen. — Berlin: 20.30 orkestralni koncert, 22.30—24.30 plesna godba. — Dunaj: 20 »Die Frau vom Meere« igrokaz H. Ibsena, nato snežna poročila. — Varšava: 20.15 sinfonični koncert varšavske filharmonije.

Sobota, 23. aprila.

Zagreb: 20.30 komorna glasba, 21.45 poročila. — Breslau: 19.50 dunajski mojstri moderne opere, 4. večer: Oskar Strauss, 22.30 plesna godba. — Praga: 20.40 koncert, 21.30 F. Lehárjeva opereta »Paganini«. — Frankfurt: 20.15 L. Jesselova opera »Das Schwarzwaldmädel«, nato do 24.30 plesna godba. — Brno: 20.30 vesele pesmi, 20.50 »Der Harmonikaspieler« igra P. Kropacka, 21. orkester balajak družbe »Moskvac«, ruske pesmi poje ga. Ly Minská. — Rim: 21. Transmisione da un Teatro. — Langenberg: 20.15 P. Wladieroff (Bolgarska) igra svoje glasovirne kompozicije, 21 »Funkbastlers Traum«, 23.10—1 koncert iz kavarne Korzo (Dortmund). — Berlin: 20.30 vesel konec tedna, nato A. Lipschützova enodejanka »Der Mann im Regene«, 22.30—24.30 plesna godba. — Dunaj: 19.45 »Ennery«-jeva in Breslova romantično komična opera »Wenn ich König wäre«, nato večerni plesni koncert. — Varšava: 20.30 koncert, 22.30 plesna godba.

Slovenci v Italiji

Molena veselica na Brjah pri Rihemberku. Tukašnje prosvetno društvo je na velikonočni ponedeljek priredilo veselico. Na sporedu sta bili dve igri, pejte in tamburanje. Navzoči so bili tudi trije orožniki in nekaj članov rihemberškega fašja. Ti so ponovno zahtevali, da naj tamburaši zaigrajo fašistovsko himno, čemur pa ti niso takoj ugodili, temveč so se držali sporeda. Ob sedmi uri pa so orožniki na zahtevo fašistov prekinili veselico, češ da prireditelj ne sme trajati čez sedmo uro. Ljudje so hoteli oditi, a tedaj skoči na oder brejski učitelj, zagrizen Italijan in seveda fašist, ter ukaže, naj vsi zopet sedejo ter se odkrijejo, ker bodo tam-

Zanimivosti

OGROMNI IZDATKI ZA SPORT.

Angleži so narod sportnikov; Angleži, ki ne bi gojili tega ali onega sporta, si je težko predstavljati. Toda sport je drag, pa naj si bo že tak ali tak. Angleški sportni svet izda letno samo za golf 12 milijonov funtov, to je toliko kot 3.800.000.000 Din. Za naše razmere nekaj nepojmljivega! Vpisanih članov golfklubov je 750.000, stotisoče jih pa je, ki ljubijo te vrste sporta, a niso vključeni v klubih, pač pa igrajo na občinskih igriščih, kakršne ima na Angleškem vsaka občina. Na članarini plača klubovi člani okoli 5 milijonov funtov (1.375.000.000 Din), drugih 7 milijonov funtov pa dajejo za kroglo, bato, okrepčila na igriščih in potnine. Povprečno ima vsak klubov član letnih izdatkov okoli 20 funtov, to je 5500 Din. V bližini Londona pa so stroški za golf še mnogo večji. V Addingtonu znaša samo klubova čl narina 20 funtov in za vsako igranje ob sobotah in nedeljah po en funt (275 dinarjev) kot odškodnina za igralni prostor, kateri je pri golfu seveda zelo obširen.

Kdor ne igra golfa sam, se pa zanima zanj, tako da pri taki večji tekmi 20 do 30 tisoč gledalcev ni nobena redkost.

Toda mnogo, mnogo več je pa prijatelj tenisa. V številnih tenis-klubih Anglije je vključenih nad 2 in pol milijona članov in to število rapidno narašča. Skoraj vsak hišni gospodar ima na svojem vrtu tudi tenis prostor, hoteli pa jih imajo celo po več. Neka trdka, katera je specializirana v tej stroki, napravi vsako leto okoli 900 tenis igrišč. Vsaka občina na Angleškem ima po več tenis igrišč, katera oddaja proti primerni odškodnini. Londonska občinska uprava jih oskrbuje na stotine. Manchester jih ima 400.

DOHODKI PISATELJEV IN PESNIKOV.

Pred kratkim je imela pariška zveza pisateljev pod predsedstvom francoskega ministra za prosveto svoje zborovanje, na katerem so v glavnem razpravljali, kako pomagati francoskim pisateljem. Pesnikom in pisateljem v Parizu prede namreč slaba. Po statistiki, ki je bila prebrana na tem zborovanju, se konaj pet pisateljev od sto preživlja s pisanjem. Nekaj jih je seveda, ki pišejo za gledališča in ki zaslužijo milijone, toda ti so s. lno redki. Večina pisateljev pa ne živi bolje kot navaden delavec. Da veliki klasiki niso bili v tem oiru dosti na boljšem, da n. pr. Baudelaire s svojim literarnim delom celo življenje ni prejel več kot deset tisoč frankov, vse to je za sodobnega pisatelja, ki živi v bedi, le slaba tolažila.

Na zborovanju so sprožili vprašanje, v kateri deželi se pisateljem godi bolje kot na Francoskem. Pa so dognali, da je Anglija tista dežela, ki ima dovolj kruha za svoje pesnike in druge, ki se živijo od p. satelevanja. Največje dohodke ima brez dvoma Sir Hall Caine, ki bo najbrž tudi najboljši plačani avtor na celnem svetu. Njegov letni dohodek znaša 120.000 funtov, to je 33.000.000 Din, kar znese toliko kot 90.684 Din na dan. Ta ogromen dohodek pomeni, da prejme Caine za vsako besedo-katere napiše, pol funta, to je 138 Din.

Temu sledi James Barrie. Dasi so njegovi dohodki precej manjši, vendar računajo, da za luži na leto 44.000 funtov (12.000.000 Din). A toliko je le naznanil davkarji kot dohodnino, a ker je samo za »Peter Pan« prejel na tanjemah nad 50.000 funtov, domnevajo, da mora biti njegovi dohodki višji kot pa jih je navedel.

Veliki utopist H. G. Wells je lani dobil za svoje spise 20.000 funtov (5.500.000 Din). Wells pa bi lahko mnogo več zaslužil, toda on piše zelo malo. Pred kratkim je odklonil sijajno ponudbo nekega ameriškega mesečnika za sodelovanje. V isti vrsti z Wellsom stoji Bernard Shaw. Njegova dela se na leto vpriporijo štiri do pet tisočkrat. Tudi Arnold Bennett se ne more pritožiti. Ta ima dohodkov sicer »samo« 16.000 funtov letno (4.500.000 dinarjev), vendar pa bi lahko več prejemal, ako bi hotel. Živi pa od vseh navedenih najbolj rakošno, tako da vse dohodke sproti porabi.

SPOMENIK PSU.

V mestu Nome na ozemlju Alaske, naj-severnejšem delu Severne Amerike, je v zimi l. 1925. izbruhnila davica. Štirideset do petdeset ljudi, največ otrok, je vsak dan umrlo. S pomočjo brezličnega brzojava je mesto prosilo pomoči in sicer, naj jim na kak način posljejo serum proti tej nevarni bolezni. Klic na pomoč so slišali v najbližjem mestu Tenana, ki pa je 600 km oddaljeno od Nome. Pogumen mož, po imenu Gunnar Kasson, se je takoj podal s pasjimi sanmi na dolgo pot. Po 72 urni neprestani vožnji je Kasson dospel na cilj. Kljub močnim sneženim viharjem je potoval povprečno 8 km na uro. Daljava je približno Jesenice-Belgrad. Ko je vprega prišla v mesto, je bil Kasson v nezavesti, psi so zadnji del poti sami prevozili. 4000 doz seruma, katerega je s seboj pripeljal, je zadostovalo, da je epidemija v kratkem času ponehala. Amerikanska vlada je v isto svrhu odposlala letalo, ki je pa 160 km pred Nome moralo vsled defekta na tla. Pred kratkim pa so postavili spomenik, ne človeku, pač pa psu »Baltu«. Ta je bil namreč vodilni pes, ki je srečno pripeljal sani z dragocenim serumom na cilj.

REPUBLIKA ISKALCEV ZLATA.

Ena najbolj čudnih državnih tvorb se nahaja v ruskih zlatih rudokopih v Burensku. Burenski je bil šele pred nekaj leti odkrit in ne velja kot posebno bogata zlata pokrajina. Pač pa je znan po tem, ker se tu nahaja prava republika, katera ne ve in tudi neče ničesar vedeti o sovjetski republiki in tudi ni z njo v nikaki zvezi, ker ima lastno upravo in lastne zakone. Takoj po končani vojni je prišlo v ta kraj nekaj iskalcev zlata, in ker so odkrili dobro zlato žilo, so se lotili kopanja. Kmalu so prišli za njimi še drugi in v prav kratkem času se je nabralo čez 3000 zlata želnih ljudi v Burensku. Vsi prebivalci so enakopravni. Na skupščinah ima vsak glasovalno pravico. Vsako leto si izvolijo starost, ki se da primerjati predsedniku kake republike. On skliče skupščino, vodi zborovanja, je sodnik itd. Posebno sodstvo je v tej republiki strogo in se kar njuje največ z udarci, pri ponovnem prestopku pa p. šljejo obtoženca v gore, to se pravi v proganstvo. Kot najtežji prestopok se smatra seveda tatvina.

NOVO MAMILO.

Nemški kemični trust je prijavil patent-nemu uradu novo sredstvo za anestezijo, ki je dobilo ime E 107. Prof. Unger, primarij berlinske kirurške bolnice, je preizkusil ta izum pri več sto operacijah, in je poročal berlinskemu medicinskemu društvu, da presega njegova kakovost vse dosedaj znane pripomočke. E 107 se rabi brez vsake krinke kot navadna klijma. Bolnik postane omamljen po 4 in izgubi končno zavest po 8 minutah. Novo sredstvo ne vpliva na živce in srce. Zila biše normalno, kri obdrži navadni pritisk, sapa je popolnoma mirna. Bolnik se zbudi, ne da bi občutil kakih posledic narkoze, in organizem prebavi v eni uri po operaciji vse sledove E 107. Starejši ljudje in osebe s srčno napako so posebno veseli izuma. Neki 72 letni mož je rekel, ko so ga zbudili po operaciji, da še ni nikoli tako dobro spal. E 107 se je dobro izkazal tudi pri porodnih bolečinah. Kemična vsebina novega sredstva je skrivnost trusta.

IMEJ VEDNO VEČ ZELEZIJ V OGNJU. Nikjer na svetu ni toliko brezposelnosti kot pa na Angleškem. Velike trdke so primorane radi skrajšanega obratovanja stotine uradništva in drugih kvalificiranih moči odpustiti. Navadno taki ostanejo brezposelni in navezani edino na državno brezposelno podporo, to pa zato, ker si ne znajo z nobeno drugo rečjo pomagati do kruha.

Na vogalu neke londonske ulice je videti starejšega moža, ki klavirno stoji ob pločniku ter ponuja mimoidočim užgalice v nakup. Ko je bil star 17 let, je vstopil v službo pri veliki trdki in polagoma prilezel do glavnega knjigovodje. Ko je gospodar umrl, je celotno podjetje prešlo v roke družbe, ki je producirala enake proizvode in ni potrebovala toliko uradništva. Posledica je bila, da je v službi osiveli izvrsten uradnik bil postavljen na cesto. Ker je bil prestar, ni nikjer mogel dobiti primerne službe in prišlo je tako daleč, da mora na starost prodajati užgalice.

Z njim vred je bil odpuščen iz službe še drugi knjigovodja. Ta pa je takoj dobil drugo službeno mesto, kajti ta se je v prostem času vedno bavil s španskim jezikom. Počitnice je navadno porabljal v to, da se je odpeljal v Španijo ter se seznanjal z ondrotnimi razmerami. Kar je sicer vršil kot zabavo, je sedaj lahko uporabil v svojo gmotno korist. Dasi ni več mlad, vendar pridno študira ruski jezik. Mogoče mu bo tudi to kedaj koristilo. Koliko se mu godi bolje kot pa bivšemu glavnemu knjigovodji.

Pred štirimi leti je neka londonska banka ustavila svoja izplačila. Med mnogimi uslužbeni, ki so postali radi tega brezposelni, sta bila tudi dva uradnika, ki sta stanovala v isti hiši. Eden od njiju je bil navezan le na podporo in sorodnike in sicer zato, ker ni razumel nobene druge stvari kot bančno poslovanje. Drugi pa je takoj dobil delo pri neki podobarski trdki. Ta se je namreč vedno uril v rezbariji in večkrat celo sam pripomnil, da mu bo mogoče kedaj še prav prišlo. In mu je res.

Neka trdka je radi smrti šefa namerala odpuščati uradnike, ki je bila 14 let pri isti, češ, da jo bodo nadomestili s tipkarico in stenografino. »Potem pa prosim, da me obdržite v službi, kajti vse to jaz sama znam«, je samozavestno odgovorila uradnica. Skrivaj se je učila in sedaj ji je bil kruh zopet zasiguran, ki bi ga bila sicer skoraj gotovo zgubila.

Mnogo sličnih zgledov bi lahko navedli. Zato je vsekakor koristno za vsakogar, da si poleg svojega poklica izbere še kako postransko opravilo.

+ Kava. Najboljšo kavo dobivamo iz Jave in Moke. Zapadnoindijske vrste kave so slabše. Zato jih barvajo. To nepristnost kave njih zrn spoznamo po rumeni barvi, ki vzbuja vsled svoje neenotnosti pozornost. O pristnosti kave se prepričamo lahko tudi na ta način, da nepraženo kavino zrno odrgnemo s čisto belo krpo. Ako je kava barvana, se poznajo na krpi madeži. Pražena kava mora biti temnorjava. Ako jo meljemo, mora močno in prijetno vonjati.

+ Iznajditelj portland-cementa je bil nek zidar, po imenu Joseph Assyd n. Svojo epohalno iznajdbo je dal patentirati leta 1824 v

Leedsu na Angleškem. Ime portland je dobil cement odtod, ker ima portland-kamenu podobno barvo.

+ Kje pojedjo največ krompirja. L. 1924 je Nemčija pridelala 364.000.000 stotov krompirja, Rusija 423.000.000, Poljska 291.000.000, Češkoslovaška 75.000.000, Anglija 54.000.000, Nizozemska 30.000.000, Belgija pa 26.000.000 stotov.

+ Fordovi traktorji so porabni za vse. Sedaj jih uporabljajo kot žage za stoječa dreva v gozdu. Traktor se postavi ob drevesu. V zemljo se zabije kol, na katerega se pritrdi žaga cirkularna, ki se nato zveže z traktorjevim motorjem. Ta najnovejši način uporabe traktorjev se v Ameriki zelo širi. S traktorjem je mogoče priti skoro vsepovsod. Ameriški listi prinašajo slike, kakor H. Ford sam žaga s svojim traktorjem.

+ Ponarejen čaj. Tovarne, ki predelujejo čaj, ga često pomešajo z domačimi rastlinskimi listi. Zeleni čaj dostikrat barvajo s strupenimi snovmi. Pravi čaj spoznamo po svojevrstnem aromatičnem vonju, ki ga daje kuhan čaj, ko ga vlivamo v skodelico. Ako hočemo čaj preizkusiti, ga kuhamo toliko časa, da pokazejo listi naravno barvo. Ko vlivamo čaj v skodelico, m. biti barva zlatorumena ali rjavkasta, po dolgem kuhanju pa temnordečurjava. Če pa je čaj ponarejen, vleče njegova barva na olivnozeleno.

+ Avtorsko pravo in radio. Dunajsko okrajno sodišče je razsodilo te dni, da je mogoča kršitev avtorskega prava tudi potom radia. Dedič pokojnega nemškega lirika Rudolfa Baumbacha so tožili dunajsko Ravag za odškodnino 620 mark, ker je 22. avgusta lanskega leta recitirala Baumbachove »Sonnemärchen«, ne da bi dediče prosila za dovolje-

nje in jim plačala honorar. Sodišče je tožbi ugodilo. Ra-sodbo je utemeljilo s tem, da je Ravag recitacijo dela razširila obrtoma, kar opravičuje tožitelja do odškodnine.

+ Kaj pijejo Amerikanci. Odkar so v Ameriki uvedli prohibicijo, uživajo zelo dosti limonade. Raditega je produkcija sladkorja silno narastla. Pozimi pijejo čaj, zlasti pa mnogo kave, ki je sploh postala ameriška narodna pijača. Pred uvedbo prohibicije so porabile Združene države okrog 2 milijona vreč kave po 60 kg, leta 1926 pa že 9 milijonov.

+ 64 srebrnih porok na en dan. V občini Grenay na Francoskem se bo na velikonočni ponedeljek izvršilo 64 srebrnih porok. Vsled tega znamenitega dogodka bo občina pridelala vsem poročencem sloveser obed, na kateri bo povabila vse njihove otroke in vnuke. Preteklo leto je bilo v tej občini 40 srebrnih porok.

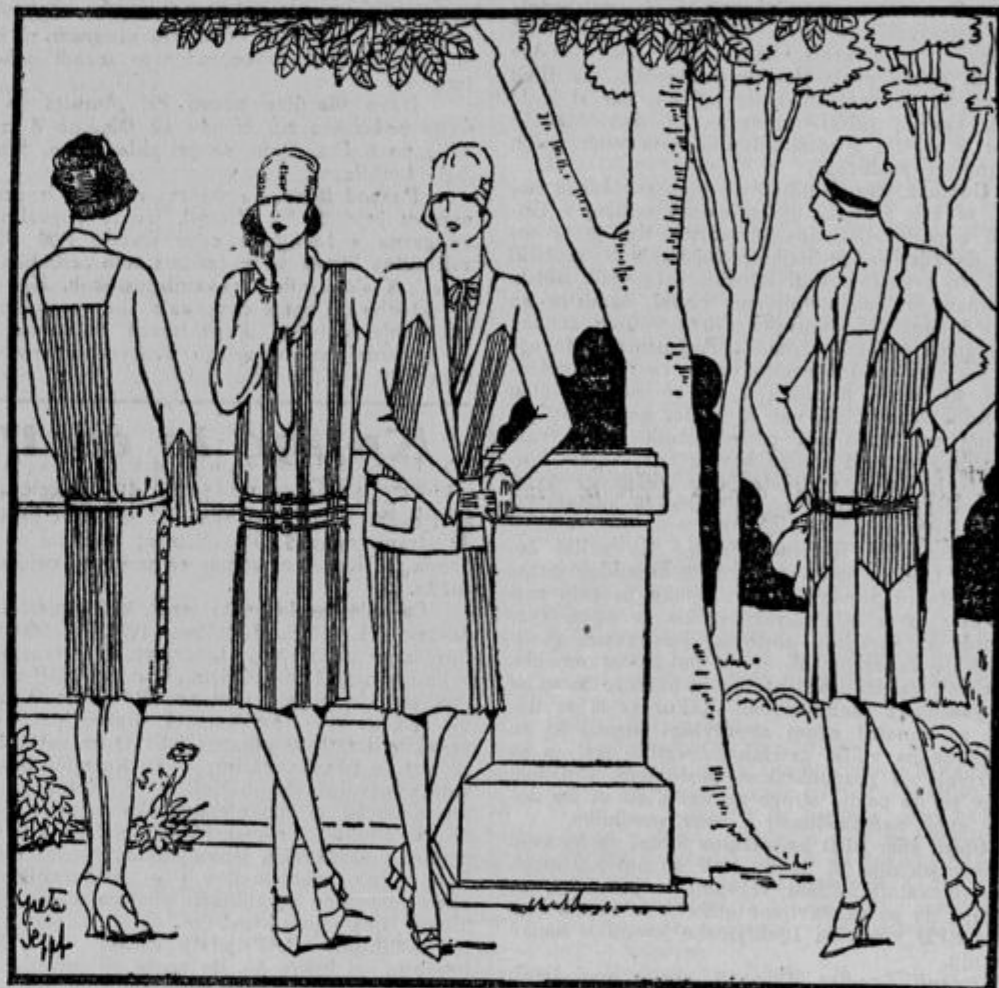
+ Mlade neveste. V Zedinjenih državah je sedaj 345.000 žen, ki so se poročile s 15. letom ali še prej. Njih možje so starosti od 16 do 52 let. Zgodilo se je več slučajev, da so starši oblastem napačno navedli starost, samo da so lahko hčerke pomogli.

+ Velika rodbina. V Kappertownu živi največja družina Hein. Poleg staršev sta živi 2 babici, dalje 4 prababice in 2 praprababici, 2 deda, 2 pradedi. Koliko je stricov, ujev, tet, nečakov, nečakinj, vnukov in drugih sorodnikov v navzdolni črti, ameriški listi ne poročajo.

+ Mesto, kjer je preveč stanovanj. V Bernu je 410 stanovanj praznih. Vzrok je ta, ker se je v Bernu gradilo več kot je bilo potrebno.

+ Donava teče skozi dežele in države, v katerih se govori 52 jezikov.

Moda

O PLISIRANIH OBLEKAH.

Plisirane obleke so nekaj, kar prav za prav ni podvrženo modi in je zmeraj moderno. Zato so plisirane obleke moderne tudi v vsakem letnem času. Zdaj je moda taka, da vplivajo vse obleke mladostno; ker je plisirana obleka še posebej mladostna, zato je zdaj tem bolj v modi. Mimo tega je postava v plisirani obleki vedno vitka, zato pripravna tudi za majhne ali močne postave. Vsako blago, če le ni predebelo, je pripravno za plisanje. Imamo pa več vrst plisiranja. Najnavadnejše je tako zvano »kristalno« plisanje v ozkih, tankih robčih (glej prvo sliko). Dalje, iravno gubasto plisanje (slika 3) in tako, kjer blago ni do dna plisirano, ampak le bolj navidežno (slika 2). Potem imamo tudi vzorčasto plisanje, kjer so napravljeni iz posidnih gubic razni vzorci. Kako je vse te načne uporabljati, vidiš na pričujoči sliki. Plisirana obleka je, kakor bi bila okrašena z drugim blagom, le da je tak okras vse lepši in finejši kot drugačno blago. Pričujoče obleke so ali volnene ali svilene. Za take obleke so najpripravnejši majhni, lahki, moderni slamniki.

Moderne zaponke imajo zdaj tudi usnjate rokavice. Zaponke so take, kakršne imajo žemprske obleke ali čevlji in torbice. Na ta način je rokavica tako zapeta, da je roka za-

res shranjena v rokavici. Take rokavice nosiš pri kostumih, pomladanskih plaščih in na potovanju. Čeprav so te rokavice povsem moderne in posebne, vendar niso bolj drage ko one z gumbi.

Pletene obleke so za na izlete in vožnje še zmeraj najbolj pripravne, so zelo poceni in vedno čedne, ker se prav nič ne zmečkajo. Mimo tega pletemo obleke iz volne, ki ima lepe, sočnate barve, tako da so pletene obleke lepše v barvi, ko moderni blagovi. — Kroji za pletene obleke so raznovrstni. Najbolj navadne so žemprske pletene obleke. Pričujoče so pa tudi pletene jepice, ki jih nosimo h križastim krilom. Jopice imajo pas in žepa. Imamo pa tudi obratno enobarvna krila, zraven pa pleteno jopico, ki je križasta in črtasta.

Frak in bajazzo

ne harmonirata, a vendar ne bi bilo nič čudnega. Ako drviš na motorju v deveto deželo, si lahko v fraku, čez njega pa bajazzo-obleko trdke DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA na boš brez madeža in eleganten pri slovesnosti.

Gospodarstvo

Produkcija premoga v Sloveniji v februarju.

Podatki o produkciji premoga v Sloveniji za mesec februar 1927 kažejo, da se je konjunktura v premogovni industriji izboljšala. Kljub temu da je imel februar manj delavnih dni kakor januar, je produkcija le neznatno padla. Nakopali so v februarju 168.021 ton na pram 173.108 tonam v januarju 1927 in 148.309 tonam v februarju lanskega leta.

Oddaja je za produkcijo zelo zaostala. V februarju so premogovniki oddali 158.111 ton (v januarju 158.963 ton); posledica tega je dvig zalog, ki so narasle od 57.985 ton koncem januarja na 67.895 ton koncem februarja.

V februarju so premogovniki oddali (v oklepaju podatki za januar; vse v tonah): železnice 82.835 (84.496), brodarstvu 632 (262), industriji 43.809 (43.587), ostalim 15.424 (15.646); sami so porabili 11.790 (11.732) in izvozili 3619 (3240). Izvoz izkazuje torej neznaten dvig.

Število zaposlenega uradništva, paznikov in delavcev se je skrhlo kljub povečani produkciji. Povprečno je bilo zaposlenih (v oklepaju podatki za januar): uradnikov 270 (273), paznikov 257 (266) in 9325 (9432) delavcev.

Zivinski sejem v Ljubljani. Na sejem 20. t. m. je bilo prignanih 246 konj, 4 žrebeča, 25 volov, 23 krav, 4 teleta in 329 prašičev za rejo. Prodanih je bilo 18 konj, 7 volov, 9 krav, 4 teleta in 145 prašičev. Cene so bile sledeče: voli I. 9. II. 8. III. 7.50, krave debele 5-6, krave klobasariče 3-4, teleta 11.50-12; vse za kg žive teže; konji 500-5000 Din; prašiči za rejo 500-600 Din par.

Plinska industrija v naši državi. Po podatkih inž. Crnekoviča imamo v Jugoslaviji 14 plinaren, ki so v letu 1925, producirale 10.5 milj. kub. m plina za razsvetljavo in za to porabile 40.000 ton premoga.

Elektrifikacija v naši državi napreduje. Mesto Dubrovnik se pripravlja zgraditi večjo električno centralo, kakor jo imajo do sedaj. Mesto Sarajevo namerava svojo elektrarno razširiti. Minister trg. in ind. je odobril gradbo centrale na Ibru pri Kos. Mitrovići. Mesteca Ub v Srbiji namerava zgraditi las'no elektrarno.

Dostava železniških vozov za prevoz lesnih pošiljk. Kakor nam poroča železniško ravnanstvo, je glavno ravnanstvo državnih železnic v Beogradu odredilo, da se mora prevoz in izvoz lesnih pošiljk in drv za kurjavo v sedanjih sezonah pospešiti z vsemi sredstvi. V času jesenske izvozne sezone, t. j. od 1. septembra t. l. dalje bo dostavljala železniška uprava za lesne pošiljke potrebne vozove šele tedaj, ko bo dostava vozov za druge sezone predmete popolnoma zagotovljena. Interesenti se pozivajo, da do pričetka izvozne sezone pospešijo nabavo in odposiljanja lesa in drv za kurjavo. Železniška uprava ne bo upoštevala prijav radi nezadostne dostave vozov za lesne pošiljke v času izvozne sezone.

Slovenski oddelek Buenos-aireskega »Gospodarstva«. Z ozirom na vedno naraščajoče število slovenskih priseljencev v Argentini, katero je v kratkem času treh let naraslo še približno na 10 tisoč, je začel jugoslovanski časopis »Gospodarstvo«, katerega urejuje in izdaja ing. Ciro Jakovec, z rednim priobčevanjem slovenskih člankov o argentinjskih razmerah in o življenjskih razmerah naših rojakov v Argentini. Pri urejevanju slovenskega oddelka sodeluje g. Rudolf Leban, bivši učitelj v Rogaski Klatini in bivši ravnatelj »Jugoslovanske šole« v Antofagasti-Chile, gorški rojak. Ker se nahaja uredništvo Slov. oddelka v delu mesta, kjer živi večina naših priseljencev, to je v ulici Donato Alvarez 2518, v bližini postaje La Paternal, Buenos Aires, a tvori obenem »Gospodarstvo« zvezo med vsemi Slovenci, raztresenimi v manjših skupinah širom Argentine, je dana s tem možnost, da se naši rojaki, kateri se odslej lahko shajajo v svojem lokalni, združijo za ustanovitve kulturnih in prepotrebni gospodarskih društev. To nalogo, to je organizacijo vseh Slovencev v Argentini potem manjših, krajevnih društev v močno in vplivno »Slovensko zvezo« za Južno Ameriko, si je postavilo »Gospodarstvo« še posebej zato, ker so naši rojaki — povečini Primorci — prepričani popolnoma samim sebi. Kajti italijan-

ski konzulat je njihovim aspiracijam popolnoma tuj. Le tako organizirani bi Slovenci lahko dosegli napredek in novi priseljenci bi bili zavarovani pred mnogimi brezplodnimi žrtvami, ki čakajo v začetku vsakega nepoznavalca tamkajšnjih razmer. Prvi stvarni korak v korist svojih sorojakov je »Gospodarstvo« napravilo s tem, da je začelo objavljati v svojem časopisu kastiljansko slovnico, ki jo sestavlja g. R. Leban in katera je neobhodno potrebna vsakemu emigrantu, ki se želi naučiti jezika svoje okolice. Celoletna naročnina na »Gospodarstvo« znaša le tri argentinske pesose, a za inozemstvo en in pol dolarja.

Izredni občni zbor Slovenske banke in likvidacija. Dne 7. maja ob 12 uri se vrši v družbenih prostorih občni zbor delničarjev Slovenske banke s sledečim dnevnim redom: 1. Sklepanje o likvidaciji zavoda in 2. volitev likvidatorjev.

Številni avtomobili v Jugoslaviji. Dočim smo po neki francoski statistiki imeli leta 1923, v celni državi okoli 6000 voz, sedaj njih število cenijo na 9000 in kakor vse izgleda, nam bo letošnja sezona prinesla nov znaten prirastek.

Iz tekstilne industrije v Sloveniji. Kakor nam poročajo, namerava Mariborska tekstilna tovarnica, družba z o. z., ki poseduje v Mariboru že beliničo in apreturo, zgraditi ter priključiti svojemu mariborskemu obratu še barvarno.

Informativni oddelek Narodne banke. Belgrajska zveza bank je predložila Narodni banki ustanovitve informativnega oddelka po zgledu drugih notnih bank. Za to so tudi zagrebške organizacije z zbornico na čelu.

Občni zbori: Kranjske hranilnice 28. aprila ob 15 v veliki dvorani; Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani 29. aprila ob 11 v poslovnih prostorih; Hranilnica kmečkih občin 4. maja ob 15 v sejni dvorani Zadruga gospodarske banke v Ljubljani.

Konkurz. Razglašen je konkurz o imovini Janca in Joža in Marije Ježove, posestnikov v Hajdini; roki: 21. aprila (10), 21. maja in 4. junija (10).

Stanje Narodne banke 8. aprila 1927. (Vse v milijonih Din; v oklepajih različni napram stanju z dne 31. marca 1927.) Aktivna: kovinska podlaga 402.7 (-2.4), posojila: na menice 1132.9 (+29.7) na vrednostne papirje 211.3 (-7.5, saldo raznih računov 540.3 (-12.6); pasiva: bankovci v obtoku 5588.7 (+112.6), državne terjatve po raznih računih 81.6 (+20.1), obveznosti: po žiru 422.6 (-11.9), po raznih računih 152.1 (-113.9), ostale postavke so ostale neizpremenjene; bilanca vsota 8827.6.

Produkcija papirja leta 1926. v naši državi. 11. marca t. l. smo objavili podatke o produkciji papirja v Sloveniji za zadnja tri leta. Šest tovaren papirja imamo v Sloveniji, v ostalih pokrajnah države pa še 3, od katerih pa belgrajska že od začetka lanskega leta ne obratuje. Vseh 8 tovaren je lani produciralo 16.527 ton papirja, leta 1925. pa 14.035 ton, pri čemer je treba upoštevati, da zagrebška tovarna ni obratovala od 1. oktobra 1924 do 1. maja 1926.

Naši kmetijski absolventi na Danskem. Kakor posnemamo iz zadnjega »Kmetovalca«, je na poziv Danske izbralo kmetijsko ministrstvo šest kmetijskih absolventov, da se izuče v Kopenhagnu v danskem kmetijstvu in še posebej v mlekarstvu. Izbrani so: inž. agronomije Matija Abec, Velibor Branković in Karel Vrečko ter abs. slušatelji kmetijskih šol Ivan Benko, Gojko Kozomerc in Uroš Vojnović. Ti odidejo te dni v Kopenhagen, kjer jih sprejme Danska kmetijska družba v tej, ki bo trajal le 6 dni.

Znižanje diskonta v Franciji. »Banque de France« je znižala diskontno obrestno mero od 5% na 5%, lombardno pa od 7 na 6%.

Izdelovanje celuloze iz koruzne slame. Ameriški kapitalisti so odkupili nekemu madžarskemu inženjerju iznajdbo, po kateri se bo dalo producirati celulozo iz koruzne slame. Kakor nadalje poročajo listi, so dosedanja poskusi pokazali, da bo ta produkcija celuloze cenejša kakor ona iz lesa.

Borza

Dne 20. aprila 1927.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.505-13.525 (13.50-13.52), Italija 286.93-288.33 (282.65-284.65), London 276.20-277 (276.20-277), New York 56.75-56.95 (56.75-56.95), Pariz 222.25-224.25 (222.75-224.75) Praga 168.30-169.10 (168.30-169.10), Dunaj 8.005-8.035 (8.005-8.035), Curih 10.94-10.97 (10.94-10.97).

Curih. Belgrad 9.13 (9.13), Budimpešta 90.60 (90.65), Berlin 123.21 (123.20), Italija 26.325 bl.

(25.98 den.), London 25.255 bl. (25.25), New York 519.875 (519.81), Pariz 20.3675 bl. (20.365 bl.), Praga 15.895 (15.895), Dunaj 73.06 den. (73.10 den.), Bukarešt 3.20 (3.19), Sofija 3.76 (3.76), Madrid 91.80 bl. (91.80), Varšava 58 (58).

Dunaj. Belgrad 12.475, Kodanj 189.52, London 34.50, Milan 35.98, New York 710, Pariz 27.81, Varšava 79.25. Valute: dolarji 707, angleški funt 84.44, lira 35.95, dinar 12.45, češkoslovaška krona 21.005.

Praga. Devize: Lira 170.80, Zagreb 59.23, Pariz 132, London 163.45, New York 33.61.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 86-86.50, vojna odškodnina 337 bl., zastavni listi 20-22, kom. zadolžnice 20-22, Celjska 195-197, Ljublj. kreditna 150 den., Merkantilna 98-100, Prašedion 850 den., Kred. zavod 160-170, Trbovlje 450-455, zaključek 450-455, Vevče 135 den., Slavbna 55-65, Šešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 86.50, agrari 54, vojna odškodnina 338, april 338-339, maj 340-340-340.50, Hrv. esk. 104.50, Hipobanka 50-60, Prašedion 850-855, Ljublj. kreditna 150, Sečera 495-515, Slavonija 23, Trbovlje 465-475, Vevče 140-142.

Dunaj. Podon.-savsko-jadr. 81 95, Alpine 46.70, Greinitz 7, Kranjska industrijska 51.50, Trbovlje 60.50, Hrv. esk. 14, Levkam 12.60, Jugobanbanka 12.20, Hipobanka 7.60, Avst. tovarnice za dušik 34.50, Gutmann 39, Mundus 158.

BLAGO:

Ljubljana. Les: Tendence čvrsta; promet 5 vagonov; v tečajih ni izpremembe. — Žito: Tendence mlačna; tečajni neizpremenjeni. — Sladkor notra na borzi (denar): v kockah zabo po 50 kg, 15.50, moka zabo po 50 kg, 15.50, kocke v kartonih, zabo po 5 kg, 15.50, v kosi, grude ca. 9 kg, 14.75, sipa v vrečah 100 kg br. 13.75 (vse za kg).

Izpred sodišča

Ne puščajte otrok samih doma! Sredi meseca februarja letos je šla neka posestnica Gorenjka k svojemu sosedu Ivanu pri Sv. Miklavžu po krompir, da ga posadi. — Mož je bil na delu in žena je pustila šestletnega Franceja in štiritletno Mihaelco sama doma in jima zabičila, da ne smeta nikamor iz hiše, ker je zunaj zelo mraz. Šestletni Francej pa je začel po odhodu matere stikati po omarici, ki je bila vzdana v hiši v zid in ni bila zaklenjena. Tam je našel prižigalnik, napolnjen z bencinom. Kresal je, kresal, kakor je videl očeta in mater kresati in delati ogenj in k nesreči je res ukresal plamen. Pri tem pa se mu je vnel bencin v steklenici in fant se je ves opekkel po rokah. Priskočila je k bratu sestra, toda tudi ta se je oblija z bencinom in se užgala. K sreči je prišla mati, ki je ogenj pogasila. Dečko ni imel težkih poškodb, pač pa je dobila deklica tako težke opekline, da so jo morali odpeljati v bolnico. Otrok je med vožnjo v Ljubljano umrl. Te dni se je ta nesrečna žena zagovarjala pred kazenskim senatom, ker je pustila otroka sama brez nadzorstva in s tem zakrivila fantičkovno po-

škodbo in hčerkinjo smrt. Žena se je mlo jokaje zagovarjala, da je revna in ni imela denarja, da bi plačala čuvarico, zastoni pa ni hotel nikdo k njej, češ, da nima časa in mora iti vsak po svojem delu. — Fantek je bil drugače zanesljiv in mu je mati popolnoma zaupala. Senat je vpošteval res mučen položaj nesrečne matere in jo je obsodil samo, da zadosti zakonu, na 24 ur zapora.

Naznanila

Prostovoljno gasilno društvo na Barju priredi veliko vrtno veselico 1. maja pri g. Vrbinu na Ilovici. Spored: Godba, bogat srečeval, šaljiva pošta, prosa zabava. Vstopnina 3 Din. Gasilci v kroju prosti. Ker je čisti dobilek namenjen za zgradbo gasilnega doma, se preplačila hvaležno sprejemajo. — Odbor.

Slovenski akademski oktet v Ljubljani je imel dne 12. aprila svoj občni zbor. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik Binter Bogdan, stud. phil., tajnik Frasn Stane, stud. tech., blagrnjak Kitek Gojko, stud. iur., arhivar Hribar Miroslav, stud. med.

Polzvedovanja

V jutranjem vlakcu, ki vozi iz Zidanega mosta v Ljubljano, je zamenjal v prvem vozu dijak paket listin, davčnih izpisov. Ker so za izgubljenja važne, se prosi pošten najditelj, da jih vrne proti nagradi na naslov, ki je na listinah.

Pregled vremena preteklega tedna.

V petek 8. aprila je nad vso Evropo vladala široka depresija s centrom nad Dansko in s sekundarno nad gornjo Italijo. Ves sistem se je nato počasi pomikal proti severovzhodu. Vendar pa Evrope ni napolnil visok tlak, ampak je z zapada prodrla nova depresija s centrom nad Londonom, gornje italijanska pa se je še bolj poglobila. Tudi ta sistem je počasi prodiral proti vzhodu in šele sedaj je za njim zavladal visok tlak. Ves ta čas smo v Ljubljani imeli nizek tlak, deževalo je pretrgoma jako močno, precej močno vetrove, menjajoče se, z južnih kvadrantov in temu odgovarjajočo visoko temperaturo, kolebanje med 6° in 15°. V torek 12. aprila pa se je barometer dvignil nad normalo (760), kar je bila posledica gori omenjenega prodiranja anticiklona z Irske. Toda Ljubljani le ni prinesel prave vedrine. Imeli smo menjajočo se oblačnost z nekaj kapljami dežja. Anticiklon je pokrnil namreč le srednjo Evropo in razdelil tako nizek tlak v severni del nad Islandijo in Skandinavijo in v južni nad Mediteranom. V četrtek 14. aprila je preko Gibraltara dospela nad Tiren nova, toda plitva depresija, ki je takoj drugi dan ujela zvezo s severnimi cikloni in potisnila anticiklon nazaj na Atlantik. Naslednjega dne pa se je ta zopet povrnil in razdelil nizek tlak kakor prej v severni in južni. Depresija nad Tirenom pa se je med tem še bolj poglobila, kar je povzročilo v Ljubljani mrzle severovzhodne vetrove, ki so nam za Veliko noč prinesli celo nekaj snežink.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 20. aprila 1927.

Višina barometra 308'8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v C°	Rel. vlažn. v %	Veter in brzina v m	Oblacnost 0-10	Vrsta padavin		Temperatura zraka	Temperatura vode
						ob opazovanju	v mm 7h		
Ljubljana (dvorec)	7	770.9	6.0	93	mirno			18.8	4.2
	8	770.7	7.3	89	SSW 1	megla			
	14	767.8	18.5	48	SW 3	7			
	21	767.9	13.2	69	SW 3	0			
Maribor		770.1	9.0	75	NW 5	5		16	6
Zagreb		769.7	11.0	91	SSW 2	0		16	8
Belgrad	8	768.2	10.0	85	mirno	2		17	6
Sarajevo		768.6	9.0	74	mirno	4		12	7
Skopje		767.9	10.0	66	W 1	10		11	3
Dubrovnik		766.2	11.0	61	SE 1	0		16	5
Split		766.8	14.0	49	NE 8	7		18	13
Praga	7	768.4	10.0	—	SSE 2	10	dež	15	9

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 765 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 765 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za četrtek, 21. aprila: Zboljšanje vremena in naraščanje temperature ne bo trajalo dalje časa.

Sven Elvestad:

13

Mož, ki je oropal mesto.

>Kaj je hotel?

>Povedati mi je hotel samo, da stoji zaboj s ploščicami tukaj-le,« je odgovoril Krag in potegnil zaboj iz za zaslona. »Vljuden lump je. Veselim se na čas, ko se bom nameril nati in se pogovoril z njim nekaj zanimivega.«

Nihče ni mislil sedaj na to, da bi odšel, tako zelo so jih povzeli zagonetni dogodki, ki so si sledili mah na mah.

Toda razumeli so sedaj vso zadevo manj ko prej. Drugače Krag, ki je začel slutiti pravilno zvezo. Stopil je k staremu slugi, ga potrepljal pomirjevalno po rami in rekel:

>Ubogi človek! Morali ste se hudo prestrašiti, ko so vas poklicali z doma.«

>Bilo je ob petih,« je ponovil sluga, »kakor sem rekel.«

>To bi se znalo ujemati,« je odvrnil Krag, »in pozneje niste bili več tukaj?«

>Ne, žal ne,« je odgovoril sluga, »ker se nisem smel prosto gibati.«

>Razumem. Torej, dragi gospodje. Na današnji večer smo imeli vsi čast, da smo se seznanili z držnim tatom.«

>Toda kdo je?« so vpraševali od vseh strani.

>Nadomestoval je Jeana. In mirno smem reči, da je opravljal svoj posel izvrstno. V toliko sme biti Jean, zvesti Jean, popolnoma zadovoljen.«

>Toda Jean je bil vendar tukaj!« je vzkliknil konzul.

>Ne,« je odgovoril Krag. »Mož, ki nam je stregel, ni bil Jean, temveč tat. Našemil se je za Jeana in prevzel njegove posle; s pridom je porabil okolnost, da Jean pri svojem delu navadno molči ko grob. Za-

trditi vam smem, gospodje, da mora biti sijajen žepar. Sicer mi pa godi, da ni okradel tudi mene. To dokazuje, da je obenem tudi prav previden gospod. Da, da, ne preostaja nam ničesar drugega, ko ukloniti se dejstvu. Prosim pa, da mi dovolite spregovoriti z Jeanom nekoliko besed, ker bi rad zvedel, kako se je reč dogajala.«

Krag je peljal slugo v sosedno sobo, dočim so gospodje obsedeli, da bi se malo pokramljali o čudovitih dogodkih tega večera. V svoji nesreči so se tolažili s tem, da niso bili izgubili več denarja, ko so ga mogli še utrpeti. Seštel so vsoto in ugotovili, da je odnesel prebrisani žepar deset do enajsttisoč kron. Bila je čedna vsotica.

Čez pol ure se je vrnil Krag v kabinico. Obleden je bil v površnik.

Gospodje so se zgrnili okoli njega, da bi čuli novice.

Pogledal je na uro. Bilo je že pol dvanajstih.

>Tri minute še imam časa,« je dejal. »V teh kratkih trenutkih vam morem povedati sledeče, kar sem sedaj ugotovil.«

>Soditi po vsem, je tat mož, ki se zna izvrstno sukati v boljše družbi. Tako mislim, ne brez tehničnih vzrokov, da je bil večkrat v gosteh pri našem prijatelju, gospodu konzulu. S tem, da se je udeleževal družabnega življenja, je dobila spoznal ljudi in razmere, kar mu je sedaj od velike koristi.

Biti mora načitan, izobražen mož. Po rodu je Norvežan.

Bržkone ni zločinec iz poklica, temveč človek, ki je iz kakršnegakoli vzroka, meni neznanega, začel na pota zločincev.

Vedel je že od prej, da se bo danes pri Birgerju igralo. In vedel je tudi, da bodo imeli gospodje pri tej priliki precejšnje vsote denarja pri sebi in da je to izvrstna priložnost za drznega žeparja.

Ob petih, dočim je bil konzul še v pisarni, je poslal neznanec sla k Jeanu, staremu slugi. Naročil mu je, da se želi konzul osebno porogovoriti z njim o današnjem večeru. Po slugo je prišel avtomobil in ga odpeljal v neko hišo ob mestnem vrtu, kjer so ga v neki sobi stražili, čim so se zaprla za njim hišna vrata.

Seveda je najel zločinec to sobo — bilo je v nekem oskrbovališču — samo za prav kratko dobo. Zastonj bi tam iskali kakšnih sledi.

Slugo sta stražila dva zločinčeva pomagača, dočim se je tat sam preoblekel in nastopil v družbi kot Jean. Temu krivemu Jeanu je bilo ukazano, naj zaklene vsa vrata. Seveda je to storil, toda poskrbel je tudi za to, da je spravil sebe in svoj plen na varno.

Sele pred pol ure so Jeana izpustili, pravega Jeana.

Ostalo vam je znano, gospodje. Neprijetno mi je, da sem se dal tako voditi za nos. Toda za dvoje sem hvaležen: prvič, da sem imel priliko, kar se le redko dogaja, meriti se z res držnim, prekanjenim in šaljivim tatom. In drugič zato, ker sem dobil tu končno vendarle nekaj sledi, ki me bodo, kakor upam, prej ali slej privedle do uspeha.«

Krag se je hotel ravno posloviti, ko je bilo spet javljeno:

>Telefon za gospoda detektiva. Z redarstva.«

Ko se je Krag čez nekaj časa spet vrnil v sobo, se je lahko nasmehnil in rekel:

>Gospodje, naš tajnostni prijatelj je sklenil, kakor se zdi, oprati vse mesto Oslo. Sedaj je okradel tudi načelnika policijskega urada!«

Po teh besedah je sprva vse molčalo. Nato je pa zaoril po sobi gromovit smeh. Bilo je, kakor bi si vso napeto občutje hotelo dati duška s tem izbruhom veselja. Policijski načelnik sam oropal! Bog v nebesih! Smejali so se nepretrgoma, nekateri so v smehu prosili, naj jim pove reč bolj podrobno, toda Krag je zamahnil z roko in izginil.

Priporočamo LUDSKO KNJIZNICO (Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Krzan, volčji pes. Knjižarski roman 18 Din, vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Kralj gor. 18 Din, vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haegard, Jutranja zvezda. 30 Din, vez 40 Din. — 22. zv. Otoka kapljana Granja. Popolnoma okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din, vez 58 Din.

